

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE

Mateja Panker

Primerjava davčnega sistema Slovenije in Avstrije
Vidik samostojnega podjetnika

Diplomsko delo

Ljubljana, 2016

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE

Mateja Panker

Mentor: red. prof. dr. Bogomil Ferfila

Primerjava davčnega sistema Slovenije in Avstrije
Vidik samostojnega podjetnika

Diplomsko delo

Ljubljana, 2016

»Nikoli ne pozabite,
da je vaša lastna odločitev,
da boste uspeli, bolj pomembna
kot vse drugo.«
(Abraham Lincoln)

Primerjava davčnega sistema Slovenije in Avstrije: Vidik samostojnega podjetnika

Davčni sistemi postajajo vedno bolj zapleteni in zahtevni zaradi spreminjanja zakonodaje in kompleksnosti zakonodaje. Pojavljajo se potrebe po uvajanju novih dajatev za točno določene namene ali za podporo vodenju določene ekonomske politike. Davčna politika je sestavni del makroekonomske politike in vanj je vključen praktično vsak državljan. Makroekonomska politika države bi morala biti zasnovana tako, da ne izkrivlja ekonomske učinkovitosti, hkrati pa mora zagotavljati čim večjo družbeno pravičnost. Diplomsko delo je nastalo z namenom, da raziščemo kategorijo, ki negativno vpliva na konkurenčnost Slovenije v svetu in sicer davčna politika, ki se udejanja skozi davčni sistem. Primerjali bomo davčni sistem Slovenije z davčnim sistemom Avstrije in kako ta vpliva na delovanje samostojnega podjetnika v posamezni državi. Samostojnega podjetnika smo si izbrali, ker je samostojnih podjetnikov v Sloveniji največ registriranih poslovnih subjektov v Poslovnem registru.

Diplomsko delo smo razdelili na teoretični del in empirični del naloge. V teoretičnem delu bomo skozi poglavja podali izhodišča diplomske naloge. V empiričnem delu bomo predstavili cilje, hipoteze in metode dela ter analizo. Rezultate bomo ovrednotili in podali odgovore na raziskovalna vprašanja ter potrdili ali ovrgli hipoteze. Rezultate bomo interpretirali. V povzetku bomo povzeli glavne ugotovitve in podali možnosti za nadaljnje raziskovanje.

Ključne besede: davčna politika, davčni sistem, davki, samostojni podjetnik.

Comparison of the Tax Systems of Slovenia and Austria: The Independent Business Person Aspect

The tax systems are becoming increasingly complicated and demanding due to the changes in legislation and complexity of legislation, as there are more and more needs for introduction of new taxes for very specific needs or to provide support for implementing specific economic policies. The taxation policy is an integral part of the macroeconomic politics and practically every citizen is included into it. The macroeconomic policy of the state should be based in such a way not to corrupt the economic efficiency, while at the same time it should ensure the greatest possible social justice. The present paper was created with the purpose to research the category that has a negative influence on the competitiveness of Slovenia in the world, namely the taxation policy that is being implemented through the tax system. We will compare the tax system of Slovenia with the tax system of Austria and how it influences the activities of an independent business person in a particular state. We have chosen the research the independent business persons as they represent the largest number of registered business subjects in the Business register.

The paper was divided into the theoretical part and the empirical part of the task. In the theoretical part we will present the vantage points of the paper at the beginning. In the empirical part we will present the goals, hypotheses and methods of work as well as the analysis. The results will be evaluated and answers will be given to the research questions. We will also confirm or reject the hypotheses. The results will be interpreted. In the abstract we will summarise the main understandings and present the possibilities for further research.

Key words: tax policy, tax system, taxes, independent business person.

KAZALO

1 UVOD	7
1.1 Opredelitev področja in opis problema.....	7
1.2 Namen, cilj in osnovne trditve diplomskega dela	8
1.3 Predvidene metode raziskovanja	8
1.4 Predpostavke in omejitve raziskovanja	9
1.5 Struktura diplomskega dela.....	9
2 DAVKI V FUNKCIJI JAVNIH FINANC	10
2.1 Javne finance	10
2.2 Davčno pravo in pravni red	10
2.3 Sodobna načela davčnega prava	11
2.4 Davčni sistem in davčna politika	12
2.5 Cilji davčne politike.....	15
3 PRIMERJAVA PODPORNEGA OKOLJA ZA PODJETNIŠTVO	16
3.1 Osnovna primerjava gospodarskega okolja Slovenije in Avstrije	16
3.2 Pomen podjetništva.....	19
3.2.1 Podjetništvo v EU.....	19
3.2.2 Podjetništvo v Sloveniji	21
3.2.3 Podjetništvo v Avstriji.....	22
3.3 Primerjave podjetniškega okolja v Sloveniji in Avstriji in ugotovitve	27
4 PREGLED SLOVENSKEGA IN AVSTRIJSKEGA DAVČNEGA SISTEMA.....	29
4.1 PREDSTAVITEV DAVČNEGA SISTEMA V SLOVENIJI	29
4.1.1 Davčni sistem Slovenije	29
4.1.2 Struktura davkov v Sloveniji	31
4.1.3 Predstavitev samostojnega podjetnika v Sloveniji	32
4.1.4 Prispevki za socialno varnost podjetnikov v Sloveniji	35
4.2 PREDSTAVITEV DAVČNEGA SISTEMA V AVSTRIJI	37
4.2.1 Davčni sistem Avstrije.....	37
4.2.2 Struktura davkov v Avstriji.....	39
4.2.3 Predstavitev samostojnega podjetnika v Avstriji	39
4.2.4 Prispevki za socialno varnost podjetnika v Avstriji.....	43
5 PRIMERJALNA ANALIZA OBEH DAVČNIH SISTEMOV	45
6 ZAKLJUČEK.....	52
7 LITERATURA.....	54
PRILOGA.....	57

SEZNAM KRATIC

1. ASWG – Zakon, ki ureja splošno zavarovanje na področju socialne varnosti.
2. BDP - Bruto družbeni proizvod.
3. BGBI - Uradni list za objavo zakonov in drugih sprememb v zakonodaji Avstrije.
4. COSME – Programi evropske unije za konkurenčnost malih in srednjih podjetij.
5. DDV – Davek na dodano vrednost v Sloveniji.
6. EStG – Zakon o davku od dohodkov v Avstriji.
7. EU – Evropska unija.
8. FURS – Finančna uprava republike Slovenije.
9. GSVG – Zakon o socialnih zavarovanjih v Avstriji.
10. KMU – Zakon o podpori malih in srednje velikih podjetij v Avstriji.
11. MSP – Mala in srednja podjetja na ravni Evropske unije.
12. OPSVZ – Obrazec za poročanje prispevkov podjetnika preko portala FURS v Sloveniji.
13. SVA – Zavod za socialno zavarovanje obrtnega gospodarstva v Avstriji
14. ZDoh-2 – Zakon o dohodnini v Sloveniji
15. ZGD-1 – Zakon o gospodarskih družbah v Sloveniji
16. Zpiz-2 – Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju v Sloveniji
17. ZPOP-1 – Zakon o podpornem okolju za podjetništvo

1 UVOD

1.1 Opredelitev področja in opis problema

Makroekonomijo srečujemo v vsakdanjem življenju in tako le-ta posledično vpliva na naše vsakdanje odločitve. Makroekonomija proučuje delovanje gospodarstva države tudi skozi obdavčitve in analizira ekonomske procese individualnih ekonomskih subjektov, tudi podjetij. Osrednja izhodišča, s katerima se ukvarja sta pridobivanje finančnih virov, prerazporeditev dohodka ter stabilizacija.

Samostojnega podjetnika kot ekonomski in raziskovalni objekt, bomo primerjali na ravni dveh sosednjih držav in sicer Slovenije in Avstrije na področju davkov. Natančneje na področju dohodnine in socialnih prispevkov in kako ta davka vplivata na poslovanje podjetnika v posamezni državi. Oba davka spadata med neposredne davke v Sloveniji in pomenita velik prihodek na ravni države.

Po poslovni učinkovitosti je Slovenija uvrščena zelo nizko zaradi slabih poslovnih praks in običajev v poslovnem okolju in pomanjkljivosti v zvezi s podjetniškim financiranjem. Slovenski podjetniki se vse bolj usmerjajo na tuje trge, k sosednjim državam, tudi zaradi boljših poslovnih praks.

Slovenija izboljšuje svoj položaj v konkurenčnosti držav. Ključna problema še naprej ostajata učinkovitost delovanja države in poslovna učinkovitost. Mednarodno konkurenčnost zavira predvsem delovanje vlade in državnega aparata, neučinkovit pravni red in nekonkurenčna davčna politika kar bomo skušali skozi diplomsko delo potrditi, saj vse vpliva na delo in tudi obstoj samostojnega podjetnika.

Slovenski podjetniki izkazujejo visoko nezadovoljstvo z davčno politiko in nezadovoljstvo na področju institucionalne konkurenčnosti. Predvsem z delovanjem institucij države, nizko odzivnostjo vladnih politik na spremembe v gospodarstvu, birokracijo in prisotnostjo korupcije, nikakor ne moremo biti zadovoljni.

Davčni sistem postaja v Sloveniji vedno bolj zapleten in zahteven zaradi nenehnega spreminjanja zakonodaje in kompleksnosti zakonodaje. Pojavljajo se potrebe po uvajanju

novih dajatev za točno določene namene ali za podporo vodenju določene ekonomske politike. Makroekonomska politika države bi morala biti zasnovana tako, da ne sme izkrivljati ekonomske učinkovitosti, hkrati pa mora zagotavljati čim večjo družbeno pravičnost.

1.2 Namen, cilj in osnovne trditve diplomskega dela

Diplomsko delo je nastalo z namenom, da raziščemo davčno politiko kot kategorijo, ki negativno vpliva na konkurenčnost Slovenije v svetu in se udejanja skozi davčni sistem. Primerjali bomo davčni sistem Slovenije z davčnim sistemom Avstrije in kako v posamezni državi davčni sistem vpliva na delovanje samostojnega podjetnika. Samostojnega podjetnika smo si izbrali, ker je v Sloveniji največ registriranih poslovnih subjektov v Poslovnem registru in ker je najmanj raziskan poslovni subjekt v praksi.

Cilj diplomskega dela je proučiti davčni sistem v Sloveniji in Avstriji ter ugotoviti in predstaviti bistvene razlike davčne obremenitve samostojnega podjetnika v obeh državah in ugotoviti poglavitne vzroke razlik, ki vplivajo na poslovanje samostojnega podjetnika.

1.3 Predvidene metode raziskovanja

Vsebinsko izhodišče teoretičnega diplomskega dela smo opredelili na nivoju namena, ciljev ter raziskovalnih hipotez. Metodološki vidik teoretičnega izhodišča v našem diplomskem delu predstavljajo raziskovalne metode in uporabljeni viri.

Pri teoretičnem delu smo uporabljali metodo deskripcije, kompilacije in komparativno metodo za proučevanje dejstev, odnosov in procesov, z namenom odkrivanja podobnosti in razlik. Pri tem smo uporabljali predvsem primarne vire.

V analitičnem delu diplomskega dela, metodološki del predstavljajo raziskovalne metode, raziskovalni vzorec, postopki zbiranja podatkov in postopki obdelave podatkov. Uporabili smo deskriptivno metodo in kavzalno ne-eksperimentalno metodo, kjer vzročna razlaga temelji na preverjanju odvisnih zvez med spremenljivkami. Pri ugotavljanju rezultatov smo si pomagali s statističnimi metodami in programom spss za obdelavo podatkov. V diplomskem

delu se prepletata analitični in deskriptivni pristop. Povezovanje teoretičnega dela z analitičnim delom je nujno, saj bomo le tako prišli do pravih ugotovitev.

1.4 Predpostavke in omejitve raziskovanja

Slovenija deluje v mednarodnem gospodarskem prostoru in mora zagotoviti s svojim davčnim sistemom in davčno politiko konkurenčnost slovenskega gospodarstva. Samostojni podjetnik je del slovenskega gospodarstva, vendar se mu namenja premalo pozornosti. Zelo malo je tudi konkretnih primerjav med Avstrijo in Slovenijo na področju davčne politike. V Sloveniji je zelo veliko številko zakonov na področju, ki urejajo davčno politiko. Pri raziskovanju smo opazili, da je na področju davkov v Sloveniji zelo veliko sprememb nastalo v kratkem času, zato je bila obdelava podatkov zahtevnejša. Avstrija je uvedla spremembo zakonodaje na področju davkov, z januarjem 2016. Za Avstrijo je bil dostop do podatkov lažji, vendar pa je bilo na razpolago zelo malo primarnih virov.

1.5 Struktura diplomskega dela

Diplomsko delo bomo predstavili skozi poglavja, ki se med seboj vsebinsko prepletajo, povezujejo in dopolnjujejo. V uvodu bomo podali opredelitev področja in opis problema. Povzetek vsebine bomo podali v angleškem jeziku s ključnimi besedami diplomskega dela. V temeljnih predpostavkah bomo vključili namen, cilje, hipoteze, metode raziskovanja. V drugem poglavju bomo vključili splošno teorijo o davčnih obremenitvah in davčnem sistemu. V tretjem poglavju bomo naredili pregled podjetniškega okolja v Sloveniji in v Avstriji. V četrtem poglavju bomo primerjali davčna sistema obeh držav. V petem poglavju bomo prikazali primerjalno analizo davčne obremenitve dela samostojnega podjetnika skozi zastavljene hipoteze. V zaključku bomo podali ugotovitve med zastavljenim ciljem diplomskega dela na začetku in naših ugotovitev v diplomskem delu na koncu. Podali bomo naše razmišljanje za na prej.

2 DAVKI V FUNKCIJI JAVNIH FINANC

2.1 Javne finance

Definicija javnih financ se v teoriji razlaga različno in je odvisna od pojmovanja nalog države in družbenopolitične in ekonomske ureditve države. Javne finance predstavljajo finančni segment delovanja države in ga lahko definiramo kot državno računovodstvo.

Javne finance nam kažejo finančno poslovanje države in tako kot podjetja ima država tudi svojo bilanco poslovanja in izkaz uspeha poslovanja. Razdelimo jih na zasebne finance, kamor spada finančna dejavnost zasebnih subjektov, ki sledijo pridobitnemu načelu ter javne finance kamor spada finančna dejavnost drugih javnopravnih subjektov. Cilj javnih financ je zadovoljevanje potreb v javnem interesu.

Javne finance so last davkoplačevalcev, saj se javne finance polnijo z davki, ki jih pobira država in jih potem upravlja, razporedi in porablja. Učinki, ki jih imajo zbiranje, upravljanje, razdeljevanje in porabljanje teh sredstev vpliva na pravne in fizične osebe kot tudi na nacionalno gospodarstvo. Njihov glavni namen je alokacija finančnih virov, prerazdelitev dohodka in zasledovanje makroekonomskih ciljev s primernimi instrumenti (Žibert 2003).

Bilanca države je sestavljena iz javnih prihodkov in javnih odhodkov. Pri diplomskem delu bomo osredotočeni na vidik davčnih prihodkov države oziroma davkov, ki bremenijo samostojnega podjetnika in sicer na področju dohodka samostojnih podjetnikov in prispevkov za socialno varnost v državi Sloveniji in Avstriji.

2.2 Davčno pravo in pravni red

Davčno pravo je področje, ki proučuje pravno ureditev ekonomskega področja javnih financ. Je posebni del finančnega prava in tvori celoto pravnih norm, ki urejajo dolžnosti in pravice udeležencev v davčno pravnem razmerju. Predmet proučevanja davčnega prava je davčni sistem (Bohorič in Oštir 2006).

Pravni red določa delovanje EU. Pravo EU je mednarodni pravni, ki deluje vzporedno s pravom držav članic EU. Ima neposreden učinek v pravnih sistemih držav članic in je primaren na področju ekonomske in socialne politike. Primarnost pomeni pravila, sprejeta na ravni EU, ki prevladajo nad pravili, vsebovanih v pravnih redih držav članic. Pravo EU je avtonomno pravo, kjer se pri svoji veljavnosti opira na zakonodajne pristojnosti organov EU (Evropska unija 2015).

Pravni red so primarna zakonodaja, kamor spadajo vse ustanovne pogodbe, na katerih temelji EU v ključno z vsemi dopolnitvami in spremembami ustanovnih pogodb in pogodb k pristopu držav k EU. Sekundarna zakonodaja pravnega reda izhaja iz primarnega pravnega reda in so pravni akti EU, ki jih sprejemajo institucije EU po zakonodajnih postopkih, ki so predpisani v ustanovnih pogodbah (Bohorič in Oštir 2006).

Pomemben pravni vir so mednarodni sporazumi in sodna praksa organov EU s pravosodnimi pooblastili Sodišča EU in Splošnega sodišča. Slednja zagotavljata spoštovanje prava EU ter sta pristojna za interpretacijo primarne in sekundarne zakonodaje. Tako s svojo prakso zagotavljata enotno razumevanje in izvajanje prava EU (Evropska unija 2015).

2.3 Sodobna načela davčnega prava

Država mora oblikovati davčni sistem na določenih načelih, ki zagotavljajo zanesljiv, pravičen in učinkovit sistem pobiranja davkov in čim manjše vpletanje države v ekonomski proces. Tri lastnosti izstopajo, in sicer davčni sistem mora biti pravičen, vsak davčni zavezanec pa mora prispevati pravičen delež k financiranju države. Davčni sistem mora čim manj posegati v ekonomske odločitve kar pomeni, da naj uvedba davka čim manj vpliva na to katere dobrine bodo kupovali in prodajali ekonomski subjekti na trgu. Davčni sistem mora biti tak, da so stroški pobiranja davkov, stroški upravljanja in stroški izpolnjevanja davčne obveznosti čim manjši (Klun 2008).

Še druge pomembne lastnosti dobrega davčnega sistema se nanašajo na administrativno enostavnost, fleksibilnost in preglednost.

Davek zmanjšuje ekonomsko moč posameznika in s tem spreminja njegovo ekonomsko sfero. Makroekonomski vpliv davkov se kaže glede sposobnosti potrošnje. Spremembe v davčnih stopnjah pa lahko vplivajo na to, kako so posamezni subjekti v gospodarski sferi aktivni.

Sodobna načela so: načelo umerjenosti davčne obveznosti, načelo izbora davčnega vira določa, načelo stabilnosti davčnega sistema določa, pravičnost davkov, načelo splošnosti davkov. Medtem ko splošnost predstavlja formalni pogoj pravičnosti, pomeni načelo enakomernosti plačevanja davkov možnost plačevanja dajatev glede na subjektivno ekonomsko moč posameznika. Dodati je potrebno še pravno administrativna načela (Bohorič in Oštir 2006).

Načelo zakonitosti davkov določa, da je mogoče samo z ustavo in zakoni ustanoviti, potrditi in spreminjati davke in ostale javne dajatve. Pravne značilnosti tega načela so oblikovane v petih zahtevah, in sicer: samo zakon lahko predpisuje izvor davčnega prava, tolmačenje davčnih norm je mogoče samo v restriktivnem okviru, mogoča je analogija davčnih norm, vendar v omejenem obsegu, nedopustna je retroaktivnost in vsi davki morajo biti zakonsko jasni in natančno definirani (Bohorič in Oštir 2006).

2.4 Davčni sistem in davčna politika

Davčni sistem predstavlja vse možne davčne oblike neke države. Davčni sistem bi moral biti sestavljen kot skladen odnos med elementi. Glede na metodo obdavčevanja v posamezni državi, lahko odkrijemo določene posredne cilje davčnega sistema, ki imajo svoje korenine v ekonomskih, političnih, zgodovinskih in socialnih odnosih.

Davčni sistem je odraz dogovora različnih političnih sil, ki so podvržene zgodovinskemu razvoju in željam po uvajanju novih dajatev, ki naj bi bile izdatnejše za državo in ekonomsko ugodnejše za posameznike. V Sloveniji se rešuje ta problem z spremembami zakonodaje.

Davčna politika je usmerjena v zagotavljanje temeljnih svoboščin prostega pretoka blaga, storitev, oseb in kapitala. Prioriteta EU politike, je usmeritev na področje posrednih davkov kot sta davek na dodano vrednost in trošarine. Na področju neposrednih davkov usmeritev strmi bolj k odpravljanju škodljivih praks.

Slovenija je članica EU od leta 2004 in je deležna vseh pravic, možnosti in obveznosti ki jih imajo države članice in njeni državljani. Evropska zakonodaja je postala del slovenske zakonodaje. Tudi Avstrija je stalna članica EU od leta 1995 in iz institucionalnega vidika velja podobno kot za Slovenijo.

Upoštevajoč kriterije velikosti in geografskih značilnosti posamezne države, Generalnega sekretariata Sveta, lahko izhajamo, da je Avstrija že dvakrat predsedovala Svetu EU in bo naslednjič predsedovala leta 2019. Slovenija je do zdaj predsedovala Svetu EU le enkrat in sicer leta 2008. Podatek o številu zastopnikov države v določeni evropski instituciji, regiji, odborih kaže, da ima Slovenija 7 zastopnikov, Avstrija pa 12 zastopnikov, v Evropsko ekonomsko-socialnem svetu (Evropska unija 2015).

Evropsko ekonomsko-socialni svet skrbi, da politika in pravo upoštevata ekonomske in socialne pogoje za doseg konsenza in da spodbuja sodelovanje v EU s tem, da zastopa stališče delavcev in delodajalcev ter drugih interesnih skupin in uveljavlja dialog z njimi. Delovanje sveta izhaja iz vrednot evropske povezave.

EU zakonodaja ima prednost pred nacionalno zakonodajo. Za področja, ki spadajo pod izključno pristojnost EU, pa je Slovenija del svojih suverenih pravic prenesla nanjo. Države članice uživajo davčno suverenost, predpisana so le načela po katerih se države članice morajo držati in ravnati (Bohorič in Oštir 2006).

V prihodnje Slovenija ne more pričakovati, da bo imela kakršnokoli moč vpliva na monetarno in davčno politiko EU, še posebno ne po vstopu Slovenije v ECU v letu 2007 (Ferfila in drugi 2008).

Spoštovanje fiskalne nevtralnosti pomeni zagotavljanje enake obdavčitve za blago domače proizvodnje in blago iz tujine ali iz drugih članic EU.

Reševanje sporov in izogibanje dvojnemu obdavčevanju spada med usmeritve harmonizacije davčnih načel v evropskih predpisih. Države članice se načeloma strinjajo z navedenimi načeli, pa se obotavljajo ko gre za usklajevanje ali celo poenotenje davčne politike in davščin na ravni EU. Najbolj zgovoren dokaz za to trditev je dejstvo, da se še vedno uporablja načelo soglasja (soglasno sprejemanje odločitev) in ne načelo večine (Bohorič in Oštir 2006).

Države, ki so članice EU, so obdržale nadzor nad sprejemanjem in izvajanjem davčne politike na področju dohodnine. Na tem področju velja popolna suverenost držav članic in tako obstaja možnost raznolikost obdavčenja na področju dohodnine tolikokrat koli je držav članic.

Članice so pri sprejemanju nacionalnih davčnih predpisov nadzorovane, saj morajo biti v skladu s politikami EU in sicer na področju, ki velja za spodbujanje gospodarske rasti in ustvarjanju novih delovnih mest, prostem pretoku blaga, storitev in kapitala EU, zagotavljanja konkurenčnosti za vsa podjetja, preprečevanje diskriminacije potrošnikov, delavcev, podjetij iz drugih držav EU.

Države članice imajo definirane v zakonodaji različno obdavčitev fizičnih oseb s podanimi različnimi rešitvami na področju obravnavanja prihodkov, odhodkov, oprostitev in olajšav, obračuna ter podane različne davčne stopnje.

Glede obdavčenja fizičnih oseb z dohodnino so v EU veljavi direktive, ki so implementirane v slovensko zakonodajo in tudi v avstrijsko zakonodajo kot najbolj pomembne direktive (Bohorič in Oštir 2006):

1. Direktiva Sveta 77/799/EGS z dne 19. Decembra 1977. Vzajemna pravna pomoč med državnimi organi v državah članicah na področju neposrednih davkov.
2. Direktiva Sveta 90/434/EGS z dne 23. julija 1990. Področje skupnega sistema obdavčitve za združitve, delitve, prenose sredstev in zamenjave kapitalskih deležev družb iz različnih držav članic.
3. Direktiva Sveta 2003/48/ES z dne 3. junija 2003. Obdavčenju dohodka od prihrankov v obliki plačil obresti.
4. Direktiva Sveta 2003/109/ES z dne 25. novembra 2003. Statusu državljanov tretjih držav, ki so rezidenti za daljši čas.

Moramo pa omeniti tudi bilateralne sporazume kot vidik skupnega obravnavanja neposrednih davkov znotraj EU, ki niso zajeti v omenjenih direktivah in se nanašajo na izogibanje dvojnega obdavčenja (IUS-INFO 2015). Države so se tudi s podpisom kodeksa (KOM(2004)611) leta 2004 zavezala, proti zlonamernim davčnim praksam, da bodo na področju davkov, financ, plačilne politike, prava, delovala v skladu s kodeksom (EUR-Lex 2015).

2.5 Cilji davčne politike

Davčni sistem ima lahko ekonomske, socialne in politične cilje. V diplomskem delu bomo sledili makroekonomski ciljem, ki vplivajo na odnose osnovnih makroekonomskih povezav in s tem tudi na davčno politiko.

Socialni cilji davčnega sistema se nanašajo na odpravljanje razlik v materialnem položaju davčnih zavezancev. Davki morajo imeti svojo funkcijo razporeditve. Davek na dohodek je največkrat tisti davek, ki se pojavlja kot progresiven in vpliva na ekonomsko moč tistih davčnih zavezancev, katerih davčna osnova je večja.

Politični cilji obdavčevanja se v modernih tržnih gospodarstvih ne oblikujejo pogosto. Ostali cilji se lahko upoštevajo na temelju zdravstvene, kulturne in demografske politike. Zaradi globalne davčne politike mora država omogočiti dovolj sredstev za financiranje javnih odhodkov, zato so fiskalni cilji vedno primarni.

Načelo nevtralnosti javnih dajatev vpliva na nosilce ekonomske politike, da uveljavljajo določene proračunske subvencije, saj le preko njih lahko uveljavljajo tiste cilje, ki bi jih lahko ustvarili preko obdavčevanja. Ekonomski cilji posamezne države bodo mnogo bolj uspešni, če se vse manj vpliva na tržno alokacijo resursov.

3 PRIMERJAVA PODPORNEGA OKOLJA ZA PODJETNIŠTVO

3.1 Osnovna primerjava gospodarskega okolja Slovenije in Avstrije

V nadaljevanju diplomskega dela bomo pogledali gospodarsko okolje skozi ekonomske kazalce. Ekonomski kazalniki so odraz sodelovanja vseh političnih sil v državi in tudi so skupek vseh sektorjev v posamezni državi. Stabilnost notranjega gospodarstva vpliva na podjetnikovo konkurenčnost tako znotraj države kot tudi v mednarodnem okolju. Pogledali bomo vplive posameznega gospodarstva posebej v Sloveniji in posebej Avstriji. Podjetniško okolje bomo potem med seboj primerjali in podali ugotovitve.

Davčne usmeritve v državi, v kateri samostojni podjetnik deluje, vplivajo na poslovne odločitve samostojnega podjetnika, njegov razvoj, investicije, zaposlovanje. V tej točki bomo v diplomskem delu prikazali, kako državi Sloveniji in Avstriji skrbita za podporno okolje samostojnega podjetnika od zakonodaje, institucij, financiranja, izobraževanja, razvoja podjetja v smislu poslovnih praks.

Gospodarsko stabilnost posamezne države ter koliko lahko posamezna država prispeva k skupnemu gospodarstvu EU prikazuje kazalnik BDP. Tako Slovenija kot Avstrija obe prispevata v skupni proračun EU. Prispevek je določen glede na zmožnosti posamezne države. Močnejše je gospodarstvo posamezne države, več plača v skupni proračun in obratno. Proračun EU je namenjen v osnovi prebivalcem EU in ni namenjen prerazporeditvi bogastva.

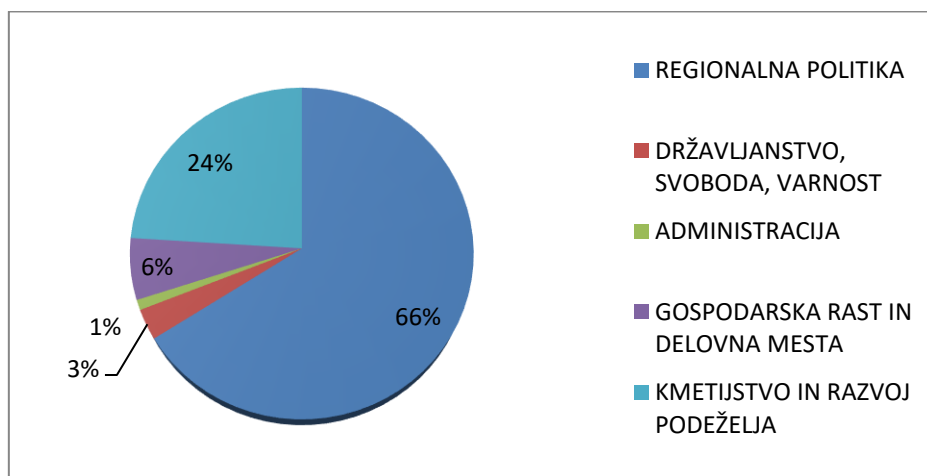
Slovenija prispeva v EU proračun sredstva v višini 0,89% BDP. Iz EU se v slovenski proračun vrne sredstev v višini 3,12% BDP. Avstrija prispeva v proračun EU sredstva v višini 0,82% BDP, iz EU pa se v avstrijski proračun vrne sredstev v višini 0,48% BDP (Evropska unija 2015).

EU ne more vplivati na porabo sredstev in kako države porabijo svoje prihodke iz davkov. Evropska gospodarstva so med seboj soodvisna, zato države s preveliko porabo in zadolženostjo ogrožajo gospodarsko rast sosed in stabilnost območja evra.

Spodaj bomo z grafi prikazali kam namenjata državi Slovenija in Avstrija sredstva, ki jih dobita od EU.

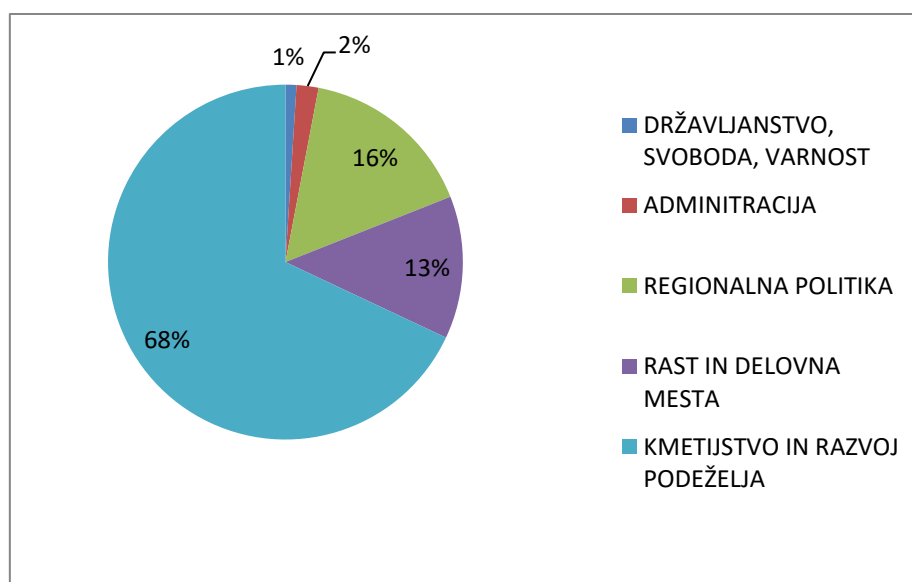
Graf 3.1.1: Prejeta sredstva iz EU in namembnost porabe sredstev v Sloveniji

Vir: Evropska unija (2016).

Slovenija največ prejetih sredstev porabi za regionalno politiko in razvoj kmetijstva in podeželja. Na tretjem mestu po prejetih sredstvih je gospodarski sektor. Administriranju nameni le 1%.

Graf 3.1.2 Prejeta sredstva iz EU in namembnost porabe sredstev v Avstriji

Vir: Evropska unija (2016).

Avstrija največ sredstev nameni za kmetijstvo in razvoj podeželja. Sledi vlaganje v regionalni razvoj. Na tretjem mestu je vlaganje v rast in delovna mesta. Za administracijo nameni 2% svojih sredstev, za državljanstvo svobodo in varnost 1% .

Slovenija in Avstrija imata podobno strategijo razvoja in stremita k razvoju podeželja in kmetijstva. Zelo na visokem mestu je razvoj kmetijstva in pospeševanje samooskrbe. Sredstva za administracijo so pri obeh relativno nizka, nižja v Sloveniji za 1%. Slovenija za državljanstvo, svoboda in varnost namenja 1% več kot Avstrija Ostali so različni. Za administracijo Slovenija porabi manj sredstev kot Avstrija. Za gospodarsko rast in delovna mesta Slovenija namenja le 6%, medtem ko Avstrija nameni 13% sredstev.

Drugi pomembni ekonomski kazalniki za obe državi so predstavljeni v tabeli spodaj.

Slika 3.1.1: Ekonomski podatki držav Slovenije in Avstrije

	SLOVENIJA	AVSTRIJA
GDP PER CAPITA	30.508 €	38.728€
STOPNJA INFLACIJE LETNA	-0,8%	1,5%
DOLG KOT % BDP	83,20%	86,20%
RAST BDP V %	2,9%	0,9
URAVNOTEŽENOST DRŽAVNEGA PRORAČUNA %GDP	-2,9%	-1,2%
STOPNJA BREZPOSELNOSTI	9,0%	5,7%
STOPNJA REVŠČINE	14,5% (2014)	14,1% (2014)
MINIMALNA PLAČA	790,73€	NIMA NAJMANJŠE MIN. PLAČE
POVPREČNA URNA POSTAVKA ZA DELO	8,8€	15,9
OBREMENITVE S PRISP. ZA SOCIALNO VARNOST PODJETNIKA	38,20%	44,60%

Vir: EIU; Factiva (2016).

3.2 Pomen podjetništva

Prve definicije podjetništva segajo v antiko in srednji vek, kjer pa podjetništvo ni bilo povezano z napredkom. Beseda podjetnik se prvič pojavi v 14. stoletju, v povezavi za francosko besedo *entreprendre*, ki pomeni osebo, ki nekaj dela (Podjetništvo 2011).

Podjetništvo je proces, ki mu podjetniki namenjajo svoj čas in prizadevanja. Je prevzemanje določenih finančnih, psihičnih in družbenih tveganj za ustvarjanje nečesa novega, vrednega. Zato prejmejo pripadajoče nagrade v obliki denarja, osebnega zadovoljstva in neodvisnosti (Antončič 2002).

Podjetnik išče in izkorišča poslovne priložnosti, organizira in vodi podjetje ter žanje njegove sadove (Rebernik 1999).

Podjetja se v skladu z zakonodajo v Sloveniji delijo na mikro, mala in srednje velika podjetja po številnih kriterijih in sicer glede na število delavcev opredeljeno v poslovnem letu, čistih prihodkih od prodaje in vrednosti aktive (ZGD-1).

Ustvariti podporno okolje za podjetništvo, je hkrati tudi osrednja vloga gospodarstva. Podjetništvo okolje je okvir, kjer država z programom ukrepov poskrbi za izboljšanje podjetniškega, inovativnega in finančnega okolja. Ustvarjanje temeljev podjetništva inovativnega okolja, mora potekati v smeri prenosa najnovejšega znanja v gospodarsko prakso.

Država s trdimi (finančne podpore) in mehкими oblikami (storitve, svetovalni programi, izobraževanj) podpore spodbuja podjetništvo (Ruzzier 2008).

V EU je malih in srednje velikih podjetij, ki skupaj predstavljajo kar 98 % vseh podjetij v EU. Mikro podjetij je 94,7% (EU 2016).

3.2.1 Podjetništvo v EU

Mala in srednja podjetja (MSP) predstavljajo 98% vseh podjetij in 67% vseh delovnih mest (EU 2016).

MSP so gonilna sila za gospodarsko rast, inovacij in družbenega vključevanja in zaposlovanja. Tudi Evropska komisija v sklopu različnih programov za podporo podjetništva s svojimi programi temelji na cilju in sicer ustvarjanju gospodarske rasti in kreiranju novih delovnih mest.

Najpomembnejši akt na področju podjetništva v EU, je enoten Akt za mala podjetja, kjer gre za smernice državam članicam za spodbudo k večji podpori podjetništvu s ciljem »Najprej pomisli na male«. Gre za oblikovanje pristopov kako spodbuditi gospodarsko rast in premostiti težave ki zavirajo razvoj podjetništva. EU zagotavlja predvsem podporo iz pravne in zakonodajne strani in zagotavlja sredstva za podjetništvo.

Programi podpirajo inovativnost in konkurenčnost in ponujajo možnost financiranja. Pomembno vlogo pri podjetništvu imata tudi Evropska investicijska banka v smislu olajšanja financiranja malih in srednje velikih podjetij v okviru evropskih regij in Evropski investicijski sklad, ki zagotavlja tvegani kapital in nudi drugim finančnim institucijam jamstva za pokrivanje posojil malim in srednje velikim podjetjem, predvsem tehnološko usmerjenim.

Malim podjetjem EU ponuja uravnoteženo kombinacijo različnih vrst financiranja preko strukturnih skladov, programov raziskav in inovacij, mikro-financiranja ter posojil Evropske investicijske banke.

Po podatkih iz leta 2012 je finančne instrumente iz programa za konkurenčnost in inovacije izkoristilo že več kot 175.000 MSP. Evropska investicijska banka je v obdobju 2008-2011 s posojili zagotovila približno 40 milijard evrov, ki so koristila več kot 210.000 MSP. Z letom 2014 bo za nadaljnjo podporo MSP skrbel program za konkurenčnost podjetij COSME (EU 2016).

Evropska komisija podpira internacionalizacijo podjetij pod imenom »Misije za rast«. Pobuda pa je namenjena lažjemu sklepanju sporazumov med podjetji in organizacijami. Preko mreže Enterprise Europe Network pa je Evropska komisija vzpostavila podporno in inovacijsko ter poslovno mrežo za MSP, sprva le v Evropi, nato pa še drugod po svetu. Mreža pomaga MSP pri razumevanju zakonodaje EU in ponuja podporne programe in storitve internacionalizacije v 54 državah s 600 regionalnimi partnerji. Temelji pa tudi na finančni podpori, pripravi

gospodarskih pregledov in pregledov tehnologije ter svetuje pri pravicah intelektualne lastnine.

Ukrepi EU so osredotočeni na spodbujanje podjetništva, čeprav se s podjetništvom ukvarja samo 10% evropskih državljanov, jih kar 45% želi ustanoviti svoje podjetje (EU 2016). Komisija želi izkoristiti ta potencial predvsem za ustvarjanje novih delovnih mest in gospodarsko rast, zato je sprejela sveženj ukrepov, za spodbujanje podjetniškega duha v tej smeri.

Eno od teh pobud je vključevanje v poslovne mreže, kjer gre za združevanje specializiranih podjetij na določenem področju. Prihodnost vidi v vključevanju v te mreže in s svojimi dejavnostmi želi dvigniti standard na področju storitev.

Druga pobuda se nanaša na podjetniško izobraževanje, kjer izhaja iz dejstva, da vse države članice spodbujajo podjetniško izobraževanje. Kot dodatno spodbudo je Evropska komisija uvedla evropski teden podjetništva MSP, kampanjo za spodbujanje podjetništva v Evropi in obveščanje podjetnikov o razpoložljivi podpori. Erasmus je ena od oblik vključevanja za mlade podjetnike, kjer gre za praktično izmenjavo, preko katerih se lahko podjetniki učijo od malih podjetnikov drugod v EU.

Tretji sveženj ukrepov se nanaša program, ki se nanaša na vključevanje čim več podjetnic. Leta 2012 je bilo samo 30% podjetnic (EU 2016). Vzpostavila je mrežo ambasadork ženskega podjetništva, ki so navdih in vzor drugim ženskam na poti v podjetništvo.

3.2.2 Podjetništvo v Sloveniji

Podporno okolje v Sloveniji definira sprejeta zakonodaja. V Sloveniji je to Zakon o podpornem okolju v podjetništvu objavljen leta 2007 (ZPOP-1). ZPOP-1 določa ukrepe za delovanje in spodbujanje podjetništva in organiziranost na tem področju ter postopke za dodeljevanje sredstev, namenjenih oblikovanju podpornega okolja za.

Določa program ukrepov, instrumente in kazalce za spremljanje učinkovitosti porabe javnih sredstev na področjih podjetniškega okolja inv spodbujanja podjetništva, izobraževanja, odpravljanje administrativnih ovir na področju ustanavljanja in delovanja podjetij, izboljšanje

dostopa do informacij in storitev za podjetja ter ustvarjanje novih delovnih mest. Vključeno je tudi spodbujanje inovativnosti v smislu sodelovanja med podjetji, prenos znanja v prakso, vlaganje v raziskave in razvoj. Program ukrepov se nanaša tudi na finančno okolje. In sicer predvsem izboljšanje pogojev za dostop do virov financiranja za podjetja (ZPOP-1).

Viri financiranja podjetij v Sloveniji potekajo preko zasebnih in javnih virov financiranja. Pripravljanje strategij in podpornega okolja se izvaja skozi institucije podjetniškega okolja v Sloveniji, ki so dobro razvite. Najpomembnejše institucije so Ministrstvo za finance in Ministrstvo gospodarstvo in prav slednje je zadolženo za pripravo predlog programa ukrepov za spodbujanje podjetništva. Podporno okolje za podjetništvo se udejanja skozi agencije, zbornični sistem, inkubatorje, tehnološke parke in druge institucije, ki se ukvarjajo s podjetništvom.

V Sloveniji je samostojnih podjetnikov in drugih fizičnih oseb, ki opravljajo dejavnost vpisanih v Poslovni register Ajpes, skupaj 84.265 kar pomeni 47% vseh poslovnih subjektov.

3.2.3 Podjetništvo v Avstriji

V Avstriji določa in ureja podporo podjetništvu zakon KMU- Förderungsgesetz (KMU), ki je bil prvič objavljen leta 1996 v Zveznem avstrijskem uradnem listu BGBl leta 1996, spremenjen v letu 2009 (BGBl 2009).

Tudi avstrijska zakonodaja pri sprejemanju ukrepov na področju podjetništva ni avtonomna. Zakonodaja ponuja podporo malim in srenje velikim podjetjem v Avstriji. Povečevanje zaposlenosti, inovacij in dinamičnosti gospodarstva je osnovni namen ukrepov, poleg spodbujanja in ustvarjanja konkurenčnosti podjetij.

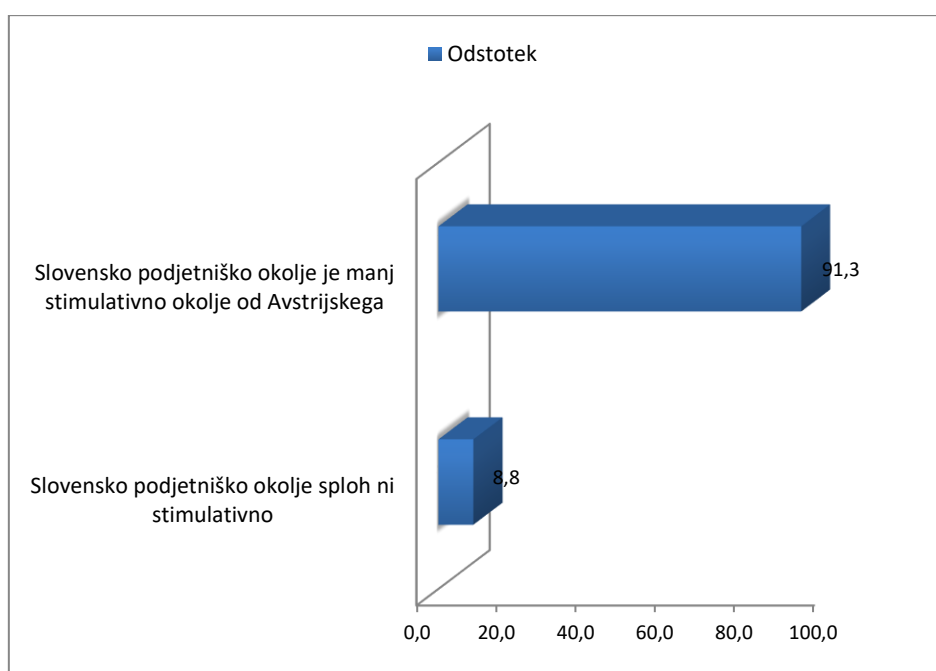
Omenjeni zakon ima ključno vlogo in sicer prioriteta je podpora finančnega okolja. Glavno vlogo pri izvrševanju podpornega okolja imata Austria Wirtschaftsservice Gesellschaft (AWS), ki prevzema jamstva in garancije in Österreichisches Hotel und Tourismusbank Gesellschaft m.b.H (OHT), ki prevzema obveznosti za odobravanje posojil (Krivec 2010).

Viri financiranja v Avstriji se delijo med privatne in javne vire financiranja. Podobno kot Slovenija ima Avstrija razvit sistem institucij za podporo podjetništvu. Institucije, ki

izvršujejo podporo podjetništvu, je bistveno manj kot v Sloveniji in naloge med posameznimi institucijami so bolj natančne in definirane.

Pri primerjava podpornega okolja za podjetništvo v Sloveniji in Avstriji je bila zastavljena hipoteza, da je Avstrijsko podjetniško okolje iz vidika obdavčenja bolj stimulatивно od slovenskega podjetniškega okolja. Kar 90% nakerancev se je strinjalo, da je slovenko podjetniško okolje manj stimulatивно od Avstrijskega, zato lahko hipotezo potrdimo.

Graf 3.2.3.1: Avstrijsko podjetniško okolje je bolj stimulatивно kot je slovensko podjetniško okolje.

Slika 3.2.3.1: Avstrija je glede podjetniškega okolja bolj stimulativna kot Slovenija

	Ali je Avstrija glede podjetniškega okolja bolj stimulativna od slovenskega podjetniškega okolja?
Hi-kvadrat	54,450 ^a
df	1
p-vrednost	,000

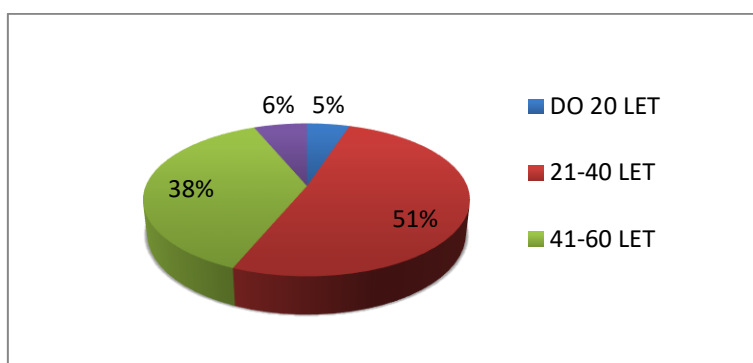
S tem testom smo želeli preveriti ali lahko razlike med odgovori iz našega vzorca posplošimo na celo populacijo. P vrednost nam kaže, da je manjša kot 0,05 in lahko odgovore posplošimo na celotni populaciji. Ker pa so odstopanja prevelika smo poiskali vzrok odstopanja do smo

dosegli s Hi-kvadrat vrednostjo. Ta primerja naše dejanske in teoretično pričakovane frekvence in računa ali se naše frekvence statistično pomembno razlikujejo od pričakovanih.

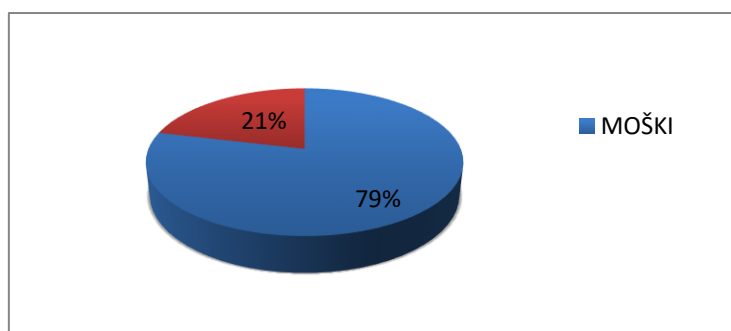
Pričakovane frekvence predvidevajo, da so vsi odgovori zastopani v enakem številu. Če se naše in pričakovane frekvence razlikujejo, potem lahko trdimo, da med skupinami, tudi v populaciji obstajajo razlike v določeni lastnosti kar bomo tudi raziskali.

Upoštevali smo še dodatne spremenljivke in sicer, spol, starost in izobrazbo ter ugotovili s preverjanjem, da je starost tisti dejavnik, ki vpliva na podane odgovore in ni povezano s opredelitvijo glede na spol ali izobrazbo. Rezultate bomo predstavili v grafih 3.2.3.2, 3.2.3.3, 3.2.3.4.

Graf 3.2.3.2: Odgovori anketirancev glede na starost

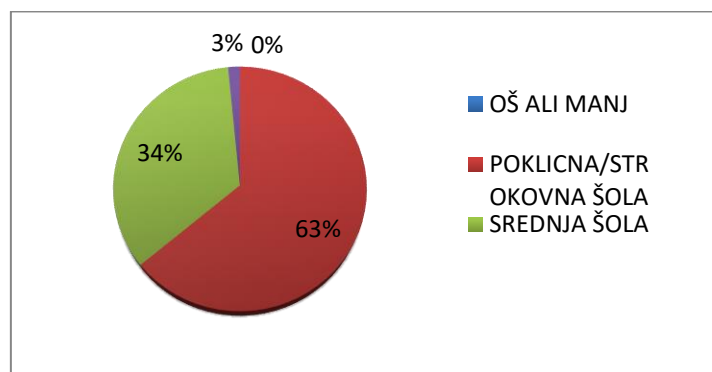

Graf 3.2.3.3: Odgovori anketirancev glede na spol

Graf 3.2.3.4: Odgovori anketirancev o doseženi stopnji izobrazbe

Spodaj v Sliki 3.2.3.1 smo zbrali kazalnike, kjer smo na podlagi dosedanjih ugotovili, da bi lahko vplivali na samostojnega podjetnika v obeh državah. Gre za poslovne, finančne, administrativne, pravne in osebne dejavnike, ki lahko pomembno vplivajo na poslovanje samostojnega podjetnika v praksi v obeh državah.

Navedene kazalnike mora samostojni podjetnik predvideti pri svojem poslovanju hkrati pa je iz teh kazalnikov razvidno delovanje države na političnem, davčnem, finančnem, poslovnem, upravnem in ekonomskem nivoju.

Kazalnike smo vsakega posebej vpisali v tabelo. Za primerjavo smo dodali raven EU, da je prikaz bolj realen in primerljiv.

Slika 3.2.3.1: Podjetniško okolje v Sloveniji, Avstriji, EU povprečje

KAZALNIKI	SLOVENIJA V %	leto	AVSTRIJA V%	leto	EU POVPREČJE V %	leto
Čas ustanovitve podjetja v koledarskih dneh	2,9 dni	2014	10 dni	2014	3,53 dni	2014
Podjetniška dejavnost ustanovljena na priložnostih	44,78	2014	37	2014	47,9	2014
Čas potreben za plačilo davkov v h/leto	260	2015	166	2014	189,16	2015
Število plačanih davkov na leto	11	2014	12	2014	11,68	2014
Hitro spreminjajoča se zakonodaja	72	2013	54	2014	70	2013
Težave s predpisi in zapletenost upravnih postopkih	75	2013	51	2014	63	2013
Čas za prejem plačila povečal	54	2014	33,33	2014	49,6	2014
Izobrazba, ki je prispevala k razmišljanju za podjetništvo	48	2014	53	2014	50	2014
Podjetništvo kot poklic	57,4	2014	46	2014	56,9	2014
Poslabšanje dostopa do javne finančne podpore	39,4	2014	28,87	2014	21,36	2014
Prihodek od e-poslovanja	11,42	2014	32,88	2014	15,07	2014
Stopnja preživetij podjetij	84,21	2012	77,60	2012	70,94	2012

Vir: Pregled napredka pri izvajanju po posamezni državi Avstrija, Slovenija; SBA za leto (2013; 2014; 2015).

3.3 Primerjave podjetniškega okolja v Sloveniji in Avstriji in ugotovitve

Primerjava Slovenije in Avstrije glede na podane kazalnike v tabeli 3.2.3.1 kaže, da je avstrijsko gospodarstvo trenutno manj zdravo od Slovenskega, če gledamo dolg kot % BDP. Tukaj Avstrija ne podleže EU in še naprej pelje svojo politiko, ki temelji predvsem na investiranju. Bruto domači proizvod na prebivalca je v Avstriji precej višji od Slovenskega. Stopnja brezposelnosti je v Sloveniji višja kot v Avstriji. Tudi prag revščine je v Avstriji nižji kot v Sloveniji. V Avstriji so tudi nižje obremenitve z davki in prispevki kot v Sloveniji. Iz Slovenije v Avstrijo se izvozi 1,5% od celotnega izvoza, iz Avstrije pa se uvozi 1,9% od celotnega uvoza.

Na podlagi podatkov iz slika 3.2.3.2 lahko sklepamo, da za ustanovitev podjetja v Sloveniji porabimo manj časa (2,9 dni) kot v povprečju EU in tudi v sosednji Avstriji, kjer se porabi 10 dni v povprečju za ustanovitev podjetja. V Sloveniji se podjetja ustanavljajo pretežno preko e-vem točke kar pomeni, da gre za hitro servisiranje iz strani državnega aparata, ki se je izkazal kot učinkovit. E-vem temelji na ustanovitvi podjetja v enem dnevu. Omenjeno velja za slovenske državljane, ki imajo dodeljeno enotno matično številko občana in davčno številko in seveda za ustanovitev enostavnega podjetja (s.p. ali d.o.o).

Da se je posameznik v Sloveniji odločil postati podjetnik je v 48% na to dejstvo vplivala dosežena izobrazba. V Avstriji je izobrazba vplivala na 53% anketiranih. EU povprečje kaže, da je izobrazba v 50% vplivala k razmišljanju za podjetništvo. Za poklic podjetnika se je odločilo 57,4% anketiranih v Sloveniji, v Avstriji v višini 46%. Povprečje EU bi 56,9% anketirancev izbralo podjetništvo kot poklic.

V Sloveniji se porabi kar 260 ur na leto za plačevanje davkov, medtem ko v Avstriji porabijo 40 ur manj za plačilo davkov kot v Sloveniji in 23,16 ur manj kot EU. Število plačanih davkov v Sloveniji je 11, v Avstriji pa 12. Povprečje EU je 11,68 davkov na leto. Iz tega lahko sklepamo, da je število plačanih davkov v Sloveniji manj kot v Avstriji in v povprečju EU, vendar zaradi kompleksnosti in zahtevnosti birokratskega dela davčnega sistema države, porabijo posamezniki toliko več ur za plačilo odmerjenih davkov.

Da se v Sloveniji zakonodaja prehitro sprejema dokazuje tudi procent in sicer 72 % anketiranih je mnenja, da se prehitro spreminja. V Avstriji je mnenja, da se zakonodaja

prehitro spreminja 54% in na ravni EU 70%. Težave s predpisi in prezapletenimi upravni postopki, je v Sloveniji izrazilo 75% ljudi, 51% v Avstriji in 63% na ravni EU.

Vidik poenostavljenih postopkov in sicer prihodek preko e-poslovanja kaže na to, da je Slovenija velik tradicionalist in le delno pripravljena za spremembe oz. se te spremembe odvijajo prepočasi. To nam kaže prihodek od e-poslovanja, kjer je v Sloveniji ustvarjenih le 11,42% prihodkov. V Avstriji pa je kar 28,80% več ustvarjenih prihodkov od e-poslovanja kot v Sloveniji. Povprečje EU znaša 15,07% ustvarjenih prihodkov od e-poslovanja.

Iz finančnega vidika je razvidno, da se je v Avstriji poslabšal dostop do javne finančne podpore v višini 28,87%, V Sloveniji pa se je v letu 2014 poslabšal dostop do javne finančne podpore kar za 39,4% in je ta stopnja kar precej visoka. Iz tega sklepamo, da podjetniki niso imeli možnost do dostopa javnega financiranja, predvsem preko bank, kar se je poznalo na likvidnosti poslovanja in posledično tudi manj redni poravnavi svojih obveznosti. Čas za poplačilo obveznosti se je podaljšal in s tem se strinja kar 54% anketiranih v Sloveniji. Medtem ko se s to trditvijo v Avstriji strinja le 33,33% ljudi. Ker podjetja vstopajo tudi v mednarodni prostor in če se plačilni krog pri poravnavi obveznosti ustavi, je potem posledica tudi širša. To kaže odstotek na ravni povprečja EU, kjer se kar 49,6% anketiranih strinja, da se je čas za prejem plačila povečal.

4 PREGLED SLOVENSKEGA IN AVSTRIJSKEGA DAVČNEGA SISTEMA

4.1 PREDSTAVITEV DAVČNEGA SISTEMA V SLOVENIJI

4.1.1 Davčni sistem Slovenije

Slovenija je po osamosvojitvi morala temeljito preoblikovati davčni sistem z reformami. Z davčno reformo se je uvedel fiskalni sistem, ki je bil primerljiv z razvitimi državami. Kot glavni podjetniški davek je bil uveden davek od dobička pravnih oseb, kot glavni osebni davek pa dohodnina. Ves čas se je v Sloveniji spreminjala zakonodaja in uvajali popravki, uvajale pa so se tudi nove dajatve (Klun 2008).

Do vstopa v EU se je zmanjšalo število stopenj obdavčitve in razpon med njimi, širša je bila davčna osnova. V letu 1996 je bila izvedena temeljita reforma organizacije pobiranja davkov in nadzora nad plačevanjem obveznosti. Ustanovljena pa je bila tudi enotna davčna uprava. Vsi državljani in davčni zavezanci so prejeli davčno številko, Postavljen je bil centralni register davčnih zavezancev. V letu 1999 je bil uveden ddd, ki je zamenjal prometni davek. Skupaj s sistemom ddd, se je spremenil tudi sistem trošarin kar je pomenilo korak k harmonizaciji z davčnim sistemom EU.

Slovenija je z vstopom v EU morala urediti prevzem pravnega reda EU tudi na področju javnih financ in davčnega prava. Davčna reforma obdavčenja fizičnih oseb je prinesla razbremenitev zavezancev v nižjih dohodkovnih razredih. Davčna obravnava dohodkov je bila preglednejša. Davčna bremena so bila bolj enakomerno razporejena (Kovač 2008).

Najpomembnejše novosti so nastale v letu 2005 zaradi obdavčitve po svetovnem dohodku, zniževanje neposrednih davkov in posrednih olajšav. Znižalo se je število razredov in nastavljena je bila nižja mejna davčna stopnja za najnižji razred. V letu 2005 je bil popravljen Zakon o dohodnini, Zakon o davčnem postopku, Zakon o davku na dohodek pravnih oseb. Najpomembnejša je bila cedularna obdavčitev nekaterih dohodkov in sprememba olajšav.

V Letu 2006 so bile spremembe na področju Zakona o dohodnini na področju davka od dohodka pravnih oseb, ddd in Zakona o davčnem postopku. V letu 2008 je bila uvedena olajšava za investiranje za podjetnike. Spremembe so bile pri uvajanju dodatne olajšave za tiste z najnižjimi dohodki. Vse do danes se način izvajanja davčnega sistema v Sloveniji ni

spremenil. Letno se spreminjajo deli zakonodaje, posamezni predpisi, uredbe ali pa se opravljajo določeni popravki. Sledenje je ne transparentno, zato je tudi dosledno izvajanje zakonodaje v praksi vprašljivo.

Spremembe so bile potrebne zaradi konkurenčnosti z drugimi razvitimi državami. Kasnejše spremembe v fiskalni politiki so bile nujne zlasti po vstopu v EU. Skozi obdobje razvoja države Slovenije, so bile potrebne spremembe fiskalne politike tudi zaradi pritiska državljanov in podjetij, saj je postajala osebna davčna obremenitev previsoka in pojavil se je visok prag revščine. Vlada na tem področju razbremenitve dela ni naredila korakov naprej.

Vendar spremembe v tej smeri, do zdaj, se niso zgodile v taki meri, da bi ugodno vplivale na poslovanje samostojnega podjetnika in njegovo konkurenčnost. V Sloveniji je gospodarski sektor preobremenjen iz strani javnega sektorja, kjer posamezni lobiji vplivajo na delovanje politike in ta posledično popušča pritiskom javnega sektorja. Posledično gospodarstvo zaradi takega delovanja ne napreduje.

Davčni sistem predstavlja celovitost vseh davčnih oblik v določeni državi z namenom izpolnjevanja fiskalnih, ekonomskih in socialnih ciljev. Je pomemben del ekonomske in družbenopolitične ureditve države, saj skupaj z vsemi dajatvami tvori fiskalni sistem.

V Sloveniji poznamo notranji centraliziran davčni sistem, ki je enotno voden. Vendar je zunanji pod vplivom EU. Davčna zakonodaja se izvaja preko temeljnih zakonov, ki jih uporabljamo na področju davčnega sistema in davkov.

Glavni organ za davčne zadeve v Sloveniji, ki spada pod Ministrstvo za finance, je FURS in je organizacija, ki je hierarhično razdeljena in decentralizirana služba, ki skrbi za pobiranje, izterjavo ter davčni nadzor.

Temeljni zakoni na področju davčnega sistema so Zakon o davčni službi, ki ureja delo davčne službe, njihovo pristojnost in organizacijo. Zakon o davčnem postopku ureja pobiranje davkov davčnih in drugih organov, pravice davčnih zavezank in zavezancev ter skrbi za urejanje in varovanje pridobljenih podatkov med državami članicami EU. Zakon o davčnem postopku se uporablja skupaj z Zakonom o splošnem upravnem postopku in/ali Zakonom o

inšpekcijskem postopku. Postopkovni del izvrševanja davčne zakonodaje ureja davčni postopek na podlagi Zakona o davčnem postopku.

Zakon o davčnem postopku opredeljuje davčno obveznost in načine izpolnitve davčne obveznosti. Določa tudi načine obračunavanja davkov. Izračun davkov je izveden na tri načine in sicer z samo-obdavčitvijo, kar pomeni, da zavezanec na podlagi evidenc sam plača davčno obveznost. Drugi način je z odmerno odločbo, kjer se davek odmeri, davčnemu zavezancu pa je naloženo da odmerjeni davek poravnava. Davčni odtegljaj pa pomeni, da izplačevalec določenih dohodkov hkrati obračuna tudi davek ter vplača davek v imenu davčnega zavezanca.

4.1.2 Struktura davkov v Sloveniji

V Sloveniji je reforma davčnega sistema prinesla delitev davkov na posredne in neposredne davke ter splošna pojasnila kako se posredni in neposredni davki izvajajo.

Splošno opredelitev in pojasnjevanje sprejetih predpisov zavzemajo Zakon o davčnem postopku, Zakon o davčni službi, Zakon o upravnih taksah, zakon o finančni upravi in zakon o davčnem potrjevanju računov (Ministrstvo za finance 2016).

Posredni davki so: Zakon o davku od srečk, Zakon o davku na dodano vrednost, Zakon o trošarinah, zakon o davku na motorna vozila, Zakon o davku na promet nepremičnin, Zakon o davku od iger na srečo, Zakon o davku od prometa zavarovalnih poslov in Zakon o davku na finančne storitve.

Med neposredne davke uvrščamo Zakon o dohodnini, Zakon o posebnem davku na določene prejemke, Zakon o dohodka pravnih oseb, Zakon o popisu zalog in dajatvi na presežne zaloge določenih kmetijskih proizvodov, Zakon o prispevkih za socialno varnost, Zakon o davku na tonažo, Zakon o davku od dobička od osvojitve izvedenih finančnih instrumentov, Zakon o ugotavljanju katastrskega dohodka.

Davčna politika v Sloveniji je osredotočena predvsem na pobiranje posrednih davkov. Pri primerjavi samostojnega podjetnika in primerjave obdavčitve le-tega v davčnem sistemu Slovenije in Avstrije smo izbrali dve kategoriji davkov, ki ju bomo primerjali in sicer

dohodnino in prispevke za socialno varnost. Domnevamo, da sta ti dve kategoriji najbolj obremenjujoči za samostojnega podjetnika in za državo pomenita največji prihodek.

Tabela 4.1.2.1: Davčni prihodki Slovenije in Avstrije v letu v deležih GDP

	SLOVENIJA	AVSTRIJA
DOHONINA	14,10	4,7
PRISP. ZA SOC VARNOST	14,80	15,10

Vir:EU; Eurostat (2011).

4.1.3 Predstavitev samostojnega podjetnika v Sloveniji

V skladu s 6. odstavkom 3. člena Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1) je samostojni podjetnik fizična oseba, ki na trgu opravlja pridobitno dejavnost v okviru organiziranega podjetja. Pravno podlago samostojnega podjetnika določa Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2).

Osebe, ki kot svoj edini in glavni poklic v R Sloveniji kot samostojni podjetniki posamezniki po ZGD-1 opravljajo pridobitno dejavnost, vključno s fizičnimi osebami, ki se štejejo za obrtnike ali zasebne trgovce v skladu z zakonodajo, veljavno pred uveljavitvijo zakona o gospodarskih družbah, so obvezno zavarovane. Obveznost zavarovanja nastopi po samem zakonu, zato se oseba mora zavarovati, če izpolnjuje zakonsko določene pogoje. O vstopu v obvezno zavarovanje se torej ne more svobodno odločati in prav tako ne more izbirati podlage za zavarovanje, če je sočasno izpolnjen pogoj za zavarovanje na več podlagah. V obvezno zavarovanje vstopi z dnem vpisa v Poslovni register oz. z ustanovitvijo podjetja.

Istočasno ob prijavi se vključi obvezno v vsa socialna zavarovanja (zavarovanje za pokojninsko in invalidsko zavarovanj, zdravstveno zavarovanje, zavarovanje za starševsko varstvo in zavarovanje za primer brezposelnosti). Ob prijavi v poslovni register teče preverjanje in mora imeti fizična oseba, ki bo dejavnost odprla poravnane vse davke in prispevke.

Pogoji za nastop obveznega zavarovanja so izpolnjeni ko oseba pridobi status samostojnega podjetnika skladno z ZGD-1, to je z dnem vpisa v poslovni register in hkrati opravlja pridobitno dejavnost kot edini ali glavni poklic.

Iz davčnega vidika je samostojni podjetnik podvržen Zakonu o dohodnini (ZDoh-2). Za dohodek iz dejavnosti se šteje dohodek, dosežen z neodvisnim samostojnem opravljanjem dejavnosti, ne glede na namen in rezultat opravljanja dejavnosti.

Opravljanje dejavnosti je opravljanje vsakršne podjetniške, kmetijske ali gozdarske dejavnosti, poklicne dejavnosti ali druge neodvisne samostojne dejavnosti, vključno z izkoriščanjem premoženja in premoženjskih pravic.

Tudi, če je sedež podjetja v tujini, poslovanje pa se opravlja v Sloveniji, gre za zavezanost k plačilu dohodnine od dohodkov, ki imajo vir v tujini. Upošteva se obdavčenje po svetovnem dohodku.

Davčna osnova za dobiček se ugotovi tako, da se od prihodkov v poslovnem letu, odštejejo odhodki. Za ugotavljanje prihodkov in odhodkov se uporablja Zakon o dohodnini (ZDoh-2). Zavezanci lahko v davčnem obračunu akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti uveljavljajo različne davčne olajšave, ki so zapisane v ZDoh-2. Od ugotovljene davčne osnove se plača akontacija dohodnine od dohodka iz dejavnosti, ki se lahko plačuje na mesec ali tri mesece, odvisno od izračunane stopnje akontacije na mesec.

Olajšave se koristijo po vrstnem redu zapisanem v davčnem obračunu. Najprej se koristijo osebne olajšave in šele potem davčne olajšave. Davčne olajšave se lahko prenašajo tudi v naslednja davčna obdobja, medtem ko se osebne olajšave ne morejo prenesti v naslednje davčno obdobje. Zadnja olajšava, ki jo je država uvedla za podjetnika je bila uveljavljanje vplačevanja za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje, ki se vplačuje v pokojninski načrt kolektivnega zavarovanja. Pri davčnem obračunu se upošteva od leta 2014.

Pri izračunu akontacije dohodnine se upoštevajo stopnje po davčni lestvici, ki je progresivna. (Tabela 4.1.3.1). Zavezanci lahko uveljavljajo splošno in dodatno olajšavo za vzdrževane družinske člane, ki pa se navezujejo na izračun akontacije dohodnine od dohodka iz zaposlitve, ki jih izplača glavni delodajalec.

Davčno osnovo se lahko ugotavlja na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov in na podlagi normiranih odhodkov. Podlaga normiranih odhodkov je primerna le v primeru, če gre za storitvena podjetja in nimajo nekih visokih stroškov poslovanja. Za to obliko ni mogoče uveljavljati ne osebnih in ne davčnih olajšav, zato se uporablja v slovenskem podjetništvu v manjši obliki. Pri tej obliki je potrebno izpolnjevati tudi druge zakonske omejitve.

Tabela 4.1.3.1: Stopnja dohodnine v Sloveniji

Neto letna davčna osnova v evrih		Znaša dohodnina v evrih
Nad	Do	
	8.021,34	16%
8.021,34	20.400,00	+27% nad 8.021,34
20.400,00	70.907,00	+41% nad 20.400,00
70.907,00		+50% nad 70.907,00

Vir: FURS (2016).

Tabela 4.1.3.2: Davčna splošna olajšava odvisna od skupnega letnega dohodka v 2016

Skupni dohodek v evrih		Znaša splošna olajšava v evrih
Nad	Do	
	10.866,37	6.519,82
10.866,37	12.570,89	4.418,64
12.570,89		3.302,70

Vir: FURS (2016).

Samostojni podjetnik lahko deluje tudi kot popoldanski ali postranski s.p, kjer je primarno zavarovan iz delovnega razmerja in dodatno opravlja pridobitno dejavnost ob hkratni zaposlitvi za polni delovni čas.

Naša raziskovalna enota je podjetnik, ki ima status samostojnega podjetnika za polni delovni čas in hkrati opravlja pridobitno dejavnost kot glavni poklic za polni delovni čas. Je tudi najbolj primerna oblika poslovanja za začetek poslovanja.

Podjetje lahko ustanovijo le poslovno sposobne osebe. Torej osebe, ki so dopolnile 18. Let. Poslovno sposobnost lahko pridobi tudi oseba, ki je dopolnila starost 15 let in ji na podlagi

roditeljske pravice opravilno sposobnost dodeli Center za socialno delo. Sodišče pa izda odločbo za opravilno sposobnost (Antić 2015).

Odgovornost samostojnega podjetnika posameznika je v celoti osebna in odgovarja z vsem svojim premoženjem (ZGD-1). Iz navedenega sledi, da oblika delovanja podjetja kot samostojni podjetnik ni primerna oblika poslovanja za podjetja z visokim kapitalskim tveganjem. Če je samostojni podjetnik obrtnik, mora izpolnjevati dodatna zakonska določila.

Samostojni podjetnik ima omejitve, da ne more sklepati določenih pravnih poslov sam s seboj. Omejen je pri plačevanju z gotovino do višine 420,00€ . Vso ostalo poslovanje mora potekati preko virov, ki zagotavljajo revizijske sledi. Pri poslovanju lahko prosto razpolaga z gotovino. Za poslovanje se lahko uporablja le en, skupni račun. Priporočljivo je, da je poslovni račun podjetja ločen od privatnega računa, vendar zakonodaja tega ne zahteva.

Ob prenehanju pridobitne dejavnosti, da vlogo za zaprtje dejavnosti za presečni datum izstopa. Na presečni datum izstopa se odjavi iz vseh socialnih zavarovanj. Premoženje si lahko prenese v gospodinjstvo ali ga proda. Ob izstopu mora imeti vse poravnane davke, drugače podjetja ne more zapreti. V roku 60 dni mora oddati tudi davčni obračun, s katerim opravi vse obveznosti iz naslova do davčne uprave.

4.1.4 Prispevki za socialno varnost podjetnikov v Sloveniji

Socialna varnost je v Sloveniji urejena z zakoni in podzakonskimi akti in temelji na pravicah, ki so zapisane v Ustavi Republike Slovenije, kjer država zagotavlja svojim državljanom socialno varnost. Državljanji uresničujejo pravico do socialne varnosti preko zakonov, ki urejajo sistem socialnega zavarovanja. K uresničevanju pravic za zagotavljanje socialne varnosti pa državljanji prispevajo s plačevanjem prispevkov.

Fizične osebe se vključujejo v obvezno socialno zavarovanje na podlagi svojega statusa ali delovne aktivnosti, na način in pod pogoji, ki jih določajo predpisi iz področja obveznega socialnega zavarovanja to so: Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, Zakon o starševskem varstvu in družinskih prejemkih ter Zakon o urejanju trga dela.

Omenjeni zakoni določajo tudi osnove za plačilo prispevkov za socialno varnost, vrste prispevkov, ki se plačujejo za posamezne varovance in zavezance za plačilo prispevkov.

Obveznost za plačilo prispevkov zajema: prispevek za pokojninsko in invalidko zavarovanje, prispevek za zdravstveno zavarovanje in poškodbe pri delu, prispevek za starševsko varstvo in prispevek za brezposelnost. Obveznost nastane z dnem opravljanja dejavnosti in vpisa v poslovni register pravnih oseb.

Obvezno zavarovanje je lahko za polni delovni čas v kombinaciji z delovnim razmerjem, sklenjenim za krajši delovni čas, v kombinaciji s pravico dela s skrajšanim delovnim časom zaradi starševskih pravic. Uveljavi se lahko pravica do delne starostne pokojnine in če se oseba ponovno aktivira kot upokojenec.

Izhajali bomo iz tega, da je oseba zavarovana za polni delovni kot samostojni podjetnik in iz te podlage bo izhajala tudi njegova obveznost plačevanja prispevkov za socialno varnost.

Najnižja osnova za plačilo prispevkov v letu 2016 je 56% objavljene povprečne plače v Sloveniji za leto 2015 kar znesi 341,20€ na mesec. Najvišja osnova za plačilo prispevkov pa je 2.080,23€ ali 350% objavljene povprečne plače v Sloveniji z leto 2015. Stopnja obdavčitve prispevkov za socialno varnost podjetnika je 38,20% (FURS 2016).

Osnova za plačilo prispevkov je določena z najnižjimi prispevki, ko podjetnik začne z opravljanjem dejavnosti. V času poslovanja pa se določi na podlagi iz obračuna akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti, ki se da enkrat letno vloži na FURS za celotno poslovno leto za nazaj.

Pri tem je potrebno upoštevati tudi Pravilnik o določanju zavarovalne osnove. Samostojni podjetnik lahko uveljavlja različne osebne in davčne olajšave, da si zavarovalno osnovo zniža kar lahko vidimo v tabeli 3.1.3.1 in 3.1.3.2.

Prispevke za socialno varnost se plačuje sproti mesečno do 15. v mesecu in poroča preko obrazca OPSVZ. FURS izvaja dosledno kontrolo nad plačevanjem in poročanjem prispevkov enkrat mesečno in o tem obvešča podjetnika preko portala.

4.2 PREDSTAVITEV DAVČNEGA SISTEMA V AVSTRIJI

4.2.1 Davčni sistem Avstrije

Avstrija sodi med bolj stabilna in razvita gospodarstva na svetu. Avstrija je članica EU in sodeluje v vseh sporazumih, katerih podpisnica je EU. Avstrijski davčni sistem sodi med visoko razvite sisteme na svetu. Zakonodaja na davčnem področju se posodablja in prilagaja potrebam davčnega sistema v praksi.

Avstrijski davčni sistem se zgleduje po nemškem davčnem sistemu. Sedež Ministrstva za finance se še danes nahaja v stavbi in sicer iz leta 1848. Davčni sistem izhaja iz tradicije. Avstrija ima dokaj nezahteven in pregleden davčni sistem, ki se ureja na nivoju države in je hkrati tudi lokalno zastopan in decentraliziran.

Pomembna institucija v davčnem sistemu je institucija Steuerfahndung, ki je institucija, ki se bori proti sistematičnemu in organiziranemu utajevanju davkov in prispevkov. Je decentralizirana institucija.

V letu 2016 se je v Avstriji začela izvajati nova davčna reforma, ki je bila sprejeta 19.5.2016 in predvideva olajšave za gospodinjstva in novo dohodninsko lestvico. Poleg tega se vladna politika v programu osredotoča na finančni sektor. V gospodarski politiki so prednostne naloge zmanjšanje proračunskega primanjkljaja in dolga, izboljšanje stopnje udeležbe na trgu dela, krepitev konkurenčnosti, povečanje izdatkov za raziskave in razvoj, nadaljevanje reforme izdatkov za zdravstvo, stabilizacija finančnega sektorja in dvig izobraževalnih standardov.

Avstrija nudi privlačne davčne pogoje za podjetja. Fizične osebe so svojim svetovnim dohodkom (domačim in dohodkom v tujini) podvržene avstrijskemu davku iz dohodka, če imajo stalno prebivališče ali večinoma bivajo v Avstriji. Oseba svoje običajno bivališče utemeljuje, če se več kot 183 dni neprenehoma v določenem davčnem letu zadržujejo v Avstriji. V kolikor je doba bivanja krajša od 183 dni in ni podano stalno bivališče, obstaja omejena davčna obveznost za dohodke iz določenih avstrijskih virov.

Za dohodnino je zavezan vsak dohodek, ki ga davčni zavezanec dobi iz naslednjih dohodkov:

Dohodki iz kmetijstva in gozdarstva, dohodki iz samostojnega dela, dohodki iz obratovalnice, dohodki iz nesamostojnega dela, dohodki iz kapitalskega premoženja, dohodki iz oddajanja v najem in zakup, ostali dohodki. Gre za taksativno naštevanje kar pomeni, da dohodki, ki ne sodijo pod omenjene vrste dohodkov, niso podvržene davku iz dohodka. Davčna stopnja za dohodek fizičnih oseb je podvržena progresivni davčni stopnji med 0% in 50%.

Princip obdavčenja je v Avstriji drugačen kot je v Sloveniji. Iz premoženja so izvzeta denarna sredstva, denarne terjatve, vrednostni papirji, denarni dolgovi ter prostori in zemljišča, ki služijo za lastno dejavnost ter površine oddane v najem. Med najpomembnejša neobdavčena plačila spadajo družinski dodatek, porodniško nadomestilo in prejemki iz socialnih transferjev in zakonskega zavarovanja. Denarno nadomestilo za čas porodniškega nadomestila, denarna pomoč in dodatek za nego otroka, invalidske pokojnine, dodatek za pomoč in postrežbo, dodatki za nego in napitnine (Bundesministerium für Finanzen 2016).

Glede na davčno obremenitev podjetij, je Avstriji, v primerjavi z drugimi državami članicami EU, uspelo ohraniti odličen položaj. Glede na masivno davčno konkurenco iz vzhodne Evrope, se je Avstrija uveljavila kot podjetjem prijazna gospodarska lokacija.

Odločitev o izbiri pravne oblike podjetja je ena najpomembnejših in dolgoročnih odločitev, ki jo podjetnik mora sprejeti pred ustanovitvijo podjetja. V Avstriji se podjetnik lahko odloči za poslovanje v naslednjih oblikah in sicer kot samostojni podjetnik,

Oblika in način poslovanja sta odvisna od posameznikove situacije in obsega načrtovanega poslovanja, začetnega kapitala, drugih poslovnih povezav. Vsekakor pa je potrebno pretehtati določene prednosti in pomanjkljivosti določene oblike podjetja in upoštevati pravni red.

Ker smo kot opazovano enoto izbrali samostojnega podjetnika, bomo to obliko delovanja podjetja tudi bolj podrobno predstavili. Termin samostojni podjetnik kot ga poznamo v Sloveniji, v Avstriji ni poznan. V Avstriji se uporablja za samostojnega podjetnika termin Selbständige.

4.2.2 Struktura davkov v Avstriji

Avstrijsko gospodarstvo je še vedno v dobrem stanju, kljub drugačnemu evropskemu kontekstu. Pomemben del uspeha je pripisati prisotnosti socialnih partnerjev, ki so odgovorni za pogajanja, institucionalne in druge reforme. V teku je trenutno proces fiskalne konsolidacije, s ciljem ohraniti primanjkljaj pod 3%, kar pa bo izredno težko. S tem se strinja tudi politična elita v Avstriji, vendar ni politične volje za omejitev javnih izdatkov. Politične stranke ne želijo žrtvovati svojih volilcev.

Avstrija je na področju davkov sprejela novo zakonodajo, ki omogoča vladi, da načrtuje proračun v srednjeročnem obdobju, kjer so zgornje meje odhodkov napisane za štiri leta v naprej.

Avstrijska davčna politika ima neuravnotežen sistem obdavčenja. Gre za neenakomerno porazdelitev dohodka, kjer ima malo ljudi v lasti veliko premoženja. Dohodek temelji na osebnem dohodku delovno aktivnega prebivalstva, kjer so zaposlene in samozaposlene osebe obremenjene s precej visoko stopnjo obdavčitve dela v višini 44,6%. Slovenija je imela stopnjo 38,20% v letu 2013 (EU 2016). Glavni vir prihodkov je dohodnina in socialni prispevki.

Najbolj pomembni prihodki države so: davek na dodano vrednost, dohodnina, prispevki za socialno varnost davek od dohodka pravnih oseb, davek na izplačane plače, davek na kapitalski donos in komunalni davek.

4.2.3 Predstavitev samostojnega podjetnika v Avstriji

Samostojni podjetnik je fizična oseba in lahko tudi zakupnik, ki je zavezana plačati davek od dohodka. Vsa podjetja, razen malih podjetnikov so zavezani k plačilu davka na dodano vrednost in se morajo identificirati za namene davka na dodano vrednost.

Samostojni podjetnik je odgovoren z vsem svojim premoženjem in odgovarja za svoje poslovne povezave. Osnova za davek od dohodkov je sestavljena iz različnih vrst dohodkov, ki so obdavčljivi in sicer: Prihodki iz kmetijstva in gozdarstva, prihodki iz samozaposlitve, prihodki iz obrtnega podjetja, prihodki iz odvisnega delovnega razmerja, prihodki iz kapitala,

prihodki od oddajanja in najemanja v zakup in drugi dohodki. Če odštejemo od prej naštetih virov dohodnine izdatke in izredne obremenitve dobimo osnovo za plačilo davka.

V tem segmentu nas bodo najbolj zanimali prihodki iz samozaposlitve. K prihodkom iz podjetja spadajo tudi prihodki iz naslova kmetijstva in gozdarstva. Ostali segment prihodkov spada med presežne prihodke (Bundesministerium für Finanzen 2011).

Vsak podjetnik se je dolžan vpisati v poslovni register podjetij. Meja za obvezno vodenje poslovnih knjig in obvezno predložitev računov je 700.000 EUR letnega prometa. Dobiček pripada podjetniku. Davčna osnova se vodi po dejanskih prihodkih in dohodkih. Dokler se ne doseže mejne vrednosti, je dovoljen prostovoljni vpis, vendar brez obveznosti vodenja dvostavnega knjigovodstva. Samostojni podjetnik mora odpreti tudi poslovni transakcijski račun v državi Avstriji.

Če ima fizična oseba na ozemlju Avstrije ustanovljeno podjetje, se mora obvezno zavarovati pri Zavodu za socialno zavarovanje obrtnega gospodarstva (SVA). V kolikor gre za opravljanje pavšalne dejavnosti (popoldanski s.p.), so prispevki lahko nižji. Prijava dejavnosti v tej obliki je prav tako potrebna, hkrati s plačilom pavšalnih prispevkov (Regiolab 2013).

V kolikor se izvaja obrtna dejavnost, je potrebno upoštevati avstrijski obrtni zakon in se obvezno zavarovati v skladu z Zakonom o socialnih zavarovanjih (GSVG). Prav tako je potrebno upoštevati dodatna zakonska določila in postopke za obrtno dejavnost.

Fizične osebe lahko v Avstriji ustanovijo samostojno podjetje ali ustanovijo podjetje za opravljanje obrti. Avstrijska zakonodaja termina samostojni podjetnik ne pozna.

V obmejnih območjih Slovenije z Avstrijo prihaja do različnih načinov vključevanja slovenskih pravnih subjektov na Avstrijski trg in obratno. Pri tem vključevanju obstajajo tudi določena pravila vključevanja. Obmejni poslovni subjekti se največkrat vključujejo kot samostojni podjetniki ali kot pavšalisti (popoldanski samostojni podjetniki) za določeno število dni v mesecu. Za oboje velja, da imajo sedež na ozemlju Slovenije in se vključujejo v podjetništvo predvsem zaradi boljšega plačila.

V tem primeru vključevanja, je primarno socialno zavarovanje za opravljanje dejavnosti v v državi, kjer je sedež podjetja. Prav tako pa se na področju davkov in sicer davek od dohodka uporablja prioriteta plačila davka v tisti državi (davek od dohodka, davčni obračun), kjer obstaja ekonomski interes samostojnega podjetnika. Vsekakor pa ob vstopu slovenskega podjetja na avstrijski trg velja zakonodaja Avstrije. Obe državi imata med sabo sklenjene tudi sporazume o izogibanju dvojne obdavčitve. Med obema državama obstajajo bilateralni ekonomski sporazumi.

Za opravljanje dejavnosti v Avstriji obstajajo različne pavšalne obdavčitve. Tako obdavčitev trgovinskih storitev ne moremo enačiti s opravljanjem frizerskih ali gostinskih storitev. Avstrija pozna poleg navadne obdavčitve, kjer se upoštevajo vsi stroški, tudi splošni, še poseben pavšalni sistem in splošni pavšalni sistem. V pavšal so lahko vključena podjetja, ki ne presegajo 220.000 EUR prihodkov (EStG 2015).

Meja 220.000 EUR velja za podjetja, ki se ukvarjajo z gostinstvom, drogerije, trgovanje z živili, in poslovne posrednike. V posebno obravnavo spadajo tudi dejavnosti na področju pekarstva, športniki, umetniki in pisatelji. Omejitve doseganja prihodkov so tako vezane na opravljanje določene dejavnosti. Glede na različne panoge pripadajo tudi zakonske določbe glede uveljavljanja določenih stroškov in zakonske določbe glede pripadajočih olajšav (Steuerverein 2016).

Če govorimo o fizični osebi, ki opravlja dejavnost je ta obdavčena po dohodninski lestvici. Ta ima visoko splošno olajšavo v višini do 11.000 EUR, kar pomeni, da samostojni podjetnik, ki ustvari do 11.000 EUR prihodkov ne plača davka na dohodek. V primeru doseganja prometa nad 31.000 EUR pa je stopnja obdavčitve 42% (EStG 2015).

Ker gre za primerjalni vidik med dvema državama in nas zanima obdavčitev se bomo v nadaljevanju osredotočili na davek na dohodek samostojnega podjetnika in prispevke za socialno varnost samostojnega podjetnika v Avstriji.

Pomembni drugi prihodki države so: carinske dajatve, davek na dodano vrednost, davek na dohodek, davek na dobiček.

Evropska unija je carinska unija in skupni trg. Pri prenosu blaga ali storitev med državama članicama ni trgovinskih ukrepov in uvozno-izvoznih obveznosti. Zaradi davčnih in statističnih razlogov pa se kljub temu vodi evidenca trgovanja med državami članicami (davek na dodano vrednost, trošarinski izdelki, statistika blagovne menjave med državama). Med obema državama veljajo bilateralni sporazumi, ki urejajo gospodarsko sodelovanje med državama.

Davek na dohodek je davek, ki ga plačujejo zaposlene in upokojene osebe in velja tudi za samostojnega podjetnika.

Spodaj v tabeli je prikaz prihodkov po posameznem razredu in višino pripadajoče davčne stopnje v dohodninski lestvici, ki velja za obdavčitev v Avstriji za leto 2016.

Tabela 4.2.3.1: Dohodninska lestvica v Avstriji

	PRIHODKI OD	PRIHODKI DO	FIKSNI DAVEK	STOPNJA OBDAVČITVE
1.	>11.000 EUR		0	0%
2.	<11.000 EUR	>18.000 EUR	2.750 EUR	25%
3.	18.000 EUR	31.000 EUR	4.550 EUR	35%
4.	31.000 EUR	60.000 EUR	6.720 EUR	42%
5.	60.000 EUR	90.000 EUR	10.320 EUR	48%
6.	90.000 EUR	1 MIO EUR	12.120 EUR	50%
7.	1 MIO EUR	-	62.120 EUR	55%

Vir: www.wko.at (2016).

Dohodke iz samozaposlitve ustvarjajo zdravniki, odvetniki, davčni svetovalci, arhitekti, novinarji in direktorji-družbeniki kapitalskih družb, ki so udeleženi z več kot 25%. Dobiček se ugotavlja na podlagi prihodkov in izdatkov. Za svobodne poklice kot so davčni svetovalci, odvetniki, zdravniki, ne obstaja obveznost vodenja poslovnih knjig. Obdavčljiv dohodek zavezancev, ki opravljajo svobodne poklice, se izračuna na podlagi plačane realizacije, pri ostalih pa se dohodek obdavčuje po principu fakturirane realizacije.

Poslovni izid se vnese v dohodninsko napoved. Samostojni podjetniki, ki sestavljajo bilance, morajo predložiti izkaz poslovnega izida. Vpisujejo se tudi nadomestila za čas bolezni in drugih odsotnosti, kar za Slovenijo ne velja in se to ureja sproti mesečno.

Dohodek, ki se doseže z opravljanjem samostojnih osebnih storitev za istega izplačevalca, se obdavči z davkom po odbitku in s socialnimi prispevki, ko preseže določen mesečni znesek. Nerezidenčni umetniki, športniki, arhitekti, pisci, lektorji se obdavčijo z 20% davka po odbitku za dohodek iz samostojnega dela (Bundesministerium für Finanzen 2016).

Dobiček iz obrtnih podjetij in industrijskih podjetij uvrščamo med dohodke iz obrtnega podjetja. Sem spadajo trgovska podjetja, frizerji, mizarji. Neto dohodek trgovine ali druge obrtne dejavnosti se določi tako, da se odšteje stroške od prihodkov. Izgube se ne morejo prenašati naprej, zato tudi obveza vodenja poslovnih knjig. V Sloveniji se lahko izguba lahko prenaša v naslednja leta v skladu z zakonodajo.

Možnost je uveljavljanja posebnih davčnih olajšav, ki daje prednost tistim, ki pustijo dobičke v podjetju. Pogoj je izračun osnove za dobiček na podlagi dvostavnega knjigovodstva in obstoj obrtnih dohodkov. Dobičke je potrebno ohraniti v podjetju vsaj 7 let (Bundesministerium für Finanzen 2016).

4.2.4 Prispevki za socialno varnost podjetnika v Avstriji

Socialno zavarovanje samostojnega podjetnika se ureja v skladu z zakonodajo. Zavarovati se mora vsaka oseba, ki še ni zavarovana na nobeni podlagi, ki ureja socialno varnost posameznika.

Zavarovanje samostojnega podjetnika v Avstriji zajema zavarovanje za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, zdravstveno zavarovanje in poškodbe pri delu ter prispevek za zavarovanje iz naslova podjetništva.

Zavarovanje se vzpostavi z izvajanjem dejavnosti in se konča z zadnjim dnevom v letu oz. s poslovnim letom. Spremembe se morajo javiti v roku meseca dni po končanem obdobju. V kolikor se sprememb ne javi, to pomeni, da bo samostojni podjetnik deloval celo poslovno leto do konca tekočega leta.

Prispevke za socialno varnost ureja Bundesgesetzblatt (2015). Samostojni podjetnik se vključi v socialna zavarovanja na podlagi Zakona Gewerbliche Sozialversicherungsgesetz (GSVG), ki ureja tudi pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter zdravstveno zavarovanje. Področje poškodb pri delu ureja Zakon Allgemeine Sozialversicherungsgesetz (ASVG) (WKO 2016).

V kolikor dobiček samostojnega podjetnika ne preseže meje 4.988,64€ letno in je ob tem izpolnjen pogoj, da letni promet ni večji od 30.000€, se novega samostojnega podjetnika vključi v sistem socialnega zavarovanja in je oproščen plačila pokojninskega zavarovanja. K kolikor gre za opravljanje popoldanske dejavnosti je možna popolna razbremenitev iz stani plačevanja prispevkov.

Samostojni podjetnik se na začetku odloči ali bo vstopil v vsa zavarovanja ali bo upošteval možne olajšave. V kolikor se po vložitvi letnega davčnega obračuna ugotovi, da bi se moral samostojni podjetnik vključiti prej pa se ni, dobi za plačilo kazenski pribitek v višini 9,3% davčne osnove.. Podjetnik ima čas 8 tednov, da od oddaje letnega davčnega obračuna sporoči spremembe in da se izogne morebitnemu pribitku.

Davčna osnova je vložen davčni obračun ob koncu leta, kjer se upoštevajo še določene olajšave in se potem ugotovi osnova za plačilo prispevkov za socialno varnost podjetnika. V kolikor samostojni podjetnik postane oseba, ki je starejša od 55 let, mu ni potrebno plačati prispevka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

Najmanjša zavarovalna osnova v GSGV znaša za prispevke za zdravstveno zavarovanje in zavarovanje za brezposelnost letno 8.004,24€ in za pokojninsko in invalidsko zavarovanje 8.918,40€ letno. Pribitek za zavarovanje nesreče pri delu znaša 9,11€ mesečno. Najvišja zavarovalna osnova v GSGV znaša letno 58.800,00€ letno (WKO 2016).

Za mlade podjetnike začetnike, veljajo določene olajšave in sicer prva tri leta od odprtja. Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje se zniža za prva tri leta na 1.129,34€ letno. Prispevek za zdravstveno zavarovanje znaša 493,68€ letno. Pribitek za poškodbe pri delu znaša mesečno 9,11€. Izjeme obstajajo za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, v kolikor je dobiček večji od 6.453,36€ (WKO 2016).

5 PRIMERJALNA ANALIZA OBEH DAVČNIH SISTEMOV

Pri kvantitativnem raziskovanju smo obravnavali zbrane številčne podatke, ki jih bomo analizirali s statističnimi metodami. Tako bomo dobili rezultate, pridobljene na vzorcu. Pri tem smo uporabili sistematično metodo ankete. Anketiranje smo začeli s teoretičnim raziskovalnim problemom, ki smo ga zajeli v pripravljen vprašalnik. V anketnem vprašalniku smo uporabljali zaprti tip vprašanj, kjer so anketiranci imeli v naprej ponujene odgovore. Uporabili smo jih pri tistih vprašanjih, kjer smo lahko v naprej predvideli vse verjetne odgovore anketirancev. Uporabili smo tudi pol odprti tip vprašanj, ki je anketirancem ponudil opisno odgovarjanje pri tistih vprašanjih, ko se niso odločili za noben ponujen odgovor. Uporabili smo jih takrat, ko nismo uspeli predvideti vseh verjetnih odgovorov ali pa bi bil seznam ponujenih odgovorov predolg.

Izbrali smo si naključni vzorec 100 podjetij iz cele Slovenije, ki so bili na določen dan vpisani v Register poslovnih subjektov Slovenije (Ajpes 2016). Vzorec smo si izbrali zato, ker je raziskovalna populacija prevelika. Z ustreznim vzorčenjem in statistično analizo lahko enako dobro dokažemo podobnosti in razlike kot bi jih s celotnim vzorcem. Vzorec je bil naključen, saj ima tako vsaka proučevana enota v populaciji možnost, da pride v vzorec. Zanesljivost vzorca smo tudi preverili s standardno napako ocene aritmetične sredine.

S pomočjo statističnega testiranja spremenljivk smo želeli raziskovalno domnevo (hipotezo) in dodatne domneve (hipoteze) povezati in jih potrditi ali jih ovreči. Pri tem smo uporabili statistične metode t-test, hi-kvadrat. V statistični raziskavi smo si postavili tudi mejo za napako, ki je nismo mogli predvideti, s stopnjo značilnosti. Stopnja značilnosti je povezana s tveganjem, da nismo 100% gotovi, da je to kar proučujemo v raziskavi, to, kar preverjamo. Če je $p < 0,05$, da razlike, to pomeni, da je 5-odstotna možnost, da razlike, ki smo jih odkrili niso posledica domnevnega, pač pa nekih drugih neznanih vzrokov (Kersnik 2014).

Hipoteza 1: Obdavčitev samostojnega podjetnika v Avstriji je bolj ugodna kot je obdavčitev samostojnega podjetnika v Sloveniji.

Graf 5.1.: Obdavčitev samostojnega podjetnika v Avstriji je bolj ugodna kot je obdavčitev samostojnega podjetnika v Avstriji

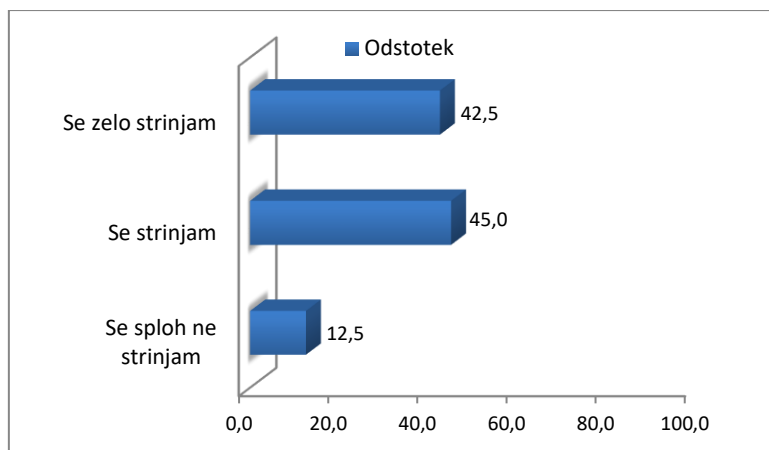

Tabela št 5.1: Frekventnost odgovorov na domnevo, da je obdavčitev bolj ugodna iz vidika davkov in prispevkov v Avstriji kot v Sloveniji iz vidika samostojnega podjetnika

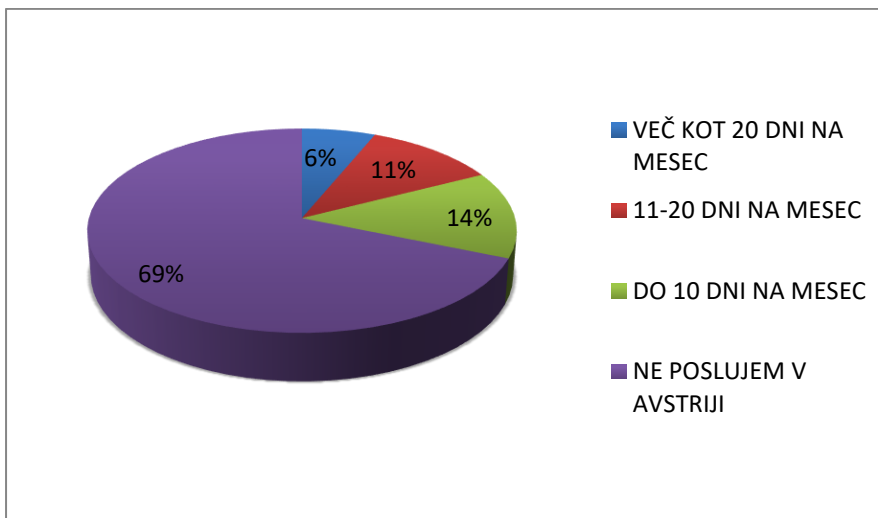
	Ali mislite, da je obdavčitev podjetnika v Avstriji bolj ugodna iz vidika davkov in prispevkov do samostojnega podjetnika kot v Sloveniji?
Hi-kvadrat	15,700 ^a
Df	2
p-vrednost	,000

Hipotezo lahko z gotovostjo potrdimo. Več kot 50% udeležencev se strinja, da je obdavčitev v Avstriji za podjetnika bolj ugodna. Med odgovori obstaja statistično pomembna razlika in sicer $p=0,000$, na nivoju 5% tveganja. Hi-kvadrat primerja naše dejanske in teoretične-pričakovane frekvence in računa ali se naše frekvence statistično pomembno razlikujejo od pričakovanih.

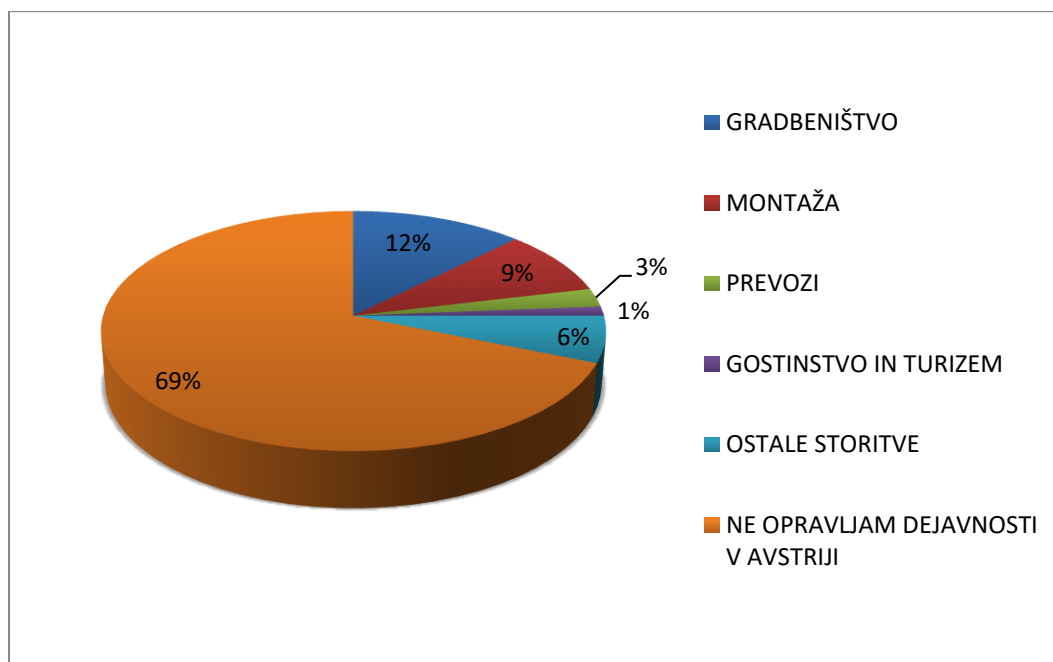
Slovenski podjetniki, največ priložnosti iščejo prav v storitvenem sektorju, največ v sektorju gradbeništva. Slovenija je na 16. mestu kar se tiče uvoznih trgov v Avstrijo in sicer od celote

znaša 1,5% uvoza. Pri izvozu v Slovenijo pa znaša 1,9% od vseh izvoznih trgov in se Slovenija nahaja na 13. mestu.

Graf 5.2: Kako pogosto opravljate storitve v Avstriji

Graf 5.3: Katero dejavnost opravljate v Avstriji

Hipoteza 2: Obdavčitev samostojnega podjetnika v Avstriji je bolj ugodna kot je obdavčitev samostojnega podjetnika v Sloveniji in je odvisna od regije bivanja samostojnega podjetnika v Sloveniji.

Graf 5.4: Strinjanje, da je obdavčitev samostojnega podjetnika v Avstriji bolj ugodna kot je obdavčitev samostojnega podjetnika v Sloveniji glede na regijo bivanja

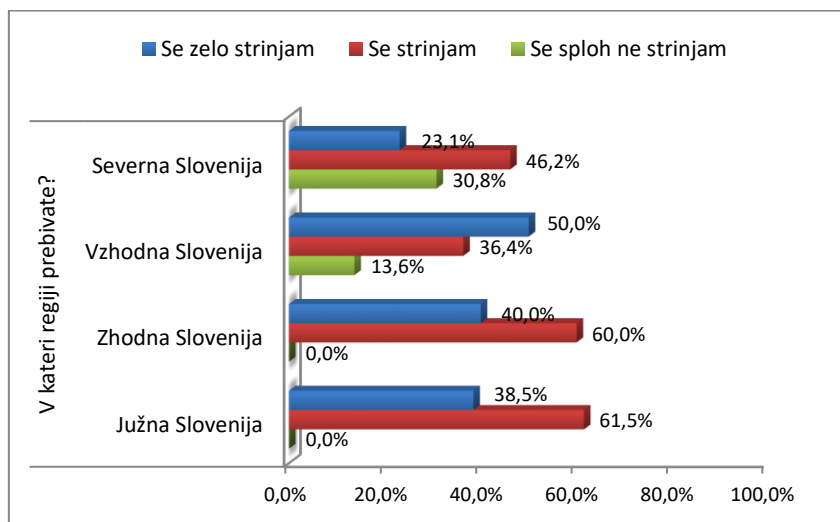

Tabela 5.2: Povezanost spremenljivk glede regije in mnenja, da je obdavčitev za samostojnega podjetnika bolj ugodna v Avstriji kot v Sloveniji.

	Vrednost testa	df	p-vrednost (2-stranska)
Kullbackov test	12,199	6	,058
N veljavnih	80		

Hipotezo, da lahko z gotovostjo ovržemo. Med nezadovoljstvom glede obdavčitve podjetnika in krajem bivanja v Sloveniji ni statistično pomembnih povezav ($p=0,058$).

Hipoteza 3: Več prometa samostojni podjetnik ustvari v Avstriji manj je zadovoljen z obdavčitvijo v Sloveniji.

Slika 5.3: Povezava med obdavčitvijo in ustvarjenim prometom v Avstriji

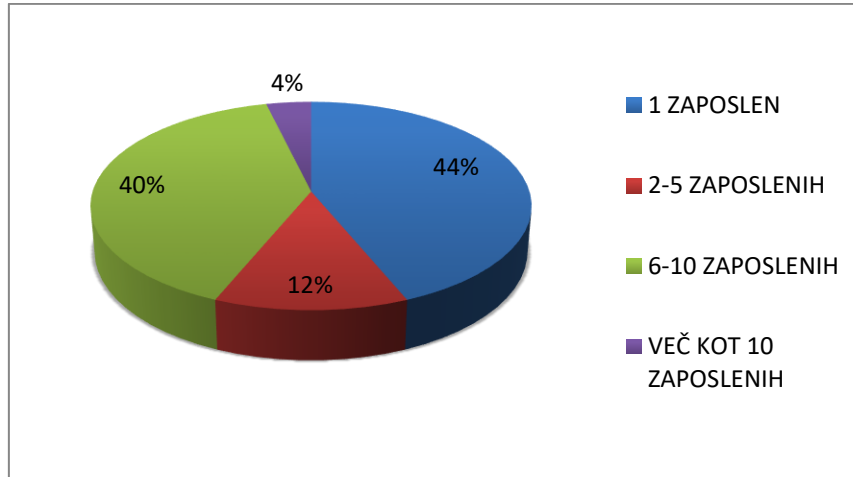
		Ali mislite, da je obdavčitev podjetnika v Avstriji bolj ugodna iz vidika davkov in prispevkov do samostojnega podjetnika kot v Sloveniji?
Spearman RHO	Kakšno višino prometa ustvarite v Avstriji na leto?	Korelacijski koeficient
		p-vrednost (1-stranska)
		N
		-,247
		,117
		25

Korelacijski koeficient nam kaže moč povezanosti dveh spremenljivk. Vrednotimo po zgornji tabeli. Če je pozitiven potem se s povečanjem ene spremenljivke povečuje tudi druga. Če pa je negativen, potem pa se z povečevanjem ene druga zmanjšuje. Če je p vrednost manj kot 0,05 potem lahko trdimo, da je korelacija statistično pomembna. Pri testiranju se je izkazalo, da je p vrednost višja od 0,05 in sicer 0,117 kar nam pove, da povezava ni statistično pomembna.

Hipoteza se ovrže. Med višino ustvarjenega prometa v Avstriji in zadovoljstvom obdavčitve v Sloveniji ni povezave. Na nivoju 5% tveganosti ugotovimo, da relacije med spremenljivkami ne obstajajo.

Hipoteza 4: Bolj pogosto se opravljajo storitve v Avstriji, več je zaposlenih pri samostojnem podjetniku v Sloveniji in bolj se mu zdi avstrijski sistem plačevanja davkov in prispevkov bolj pravičen.

Graf 5.5: Število zaposlenih v podjetju s sedežem v Sloveniji

Slika 5.4: Korelacije med spremenljivkami

			Število zaposlenih v vašem podjetju v Sloveniji?	Ali je avstrijski davčni sistem bolj pravičen do podjetnika iz vidika plačevanja davkov in prispevkov kot slovenski ?
Spearman's rho	Kako pogosto opravljate storitve v Avstriji?	Korelacijski koeficient	,305	,198
		p-vrednost (1-stranska)	,069	,172
		N	25	25

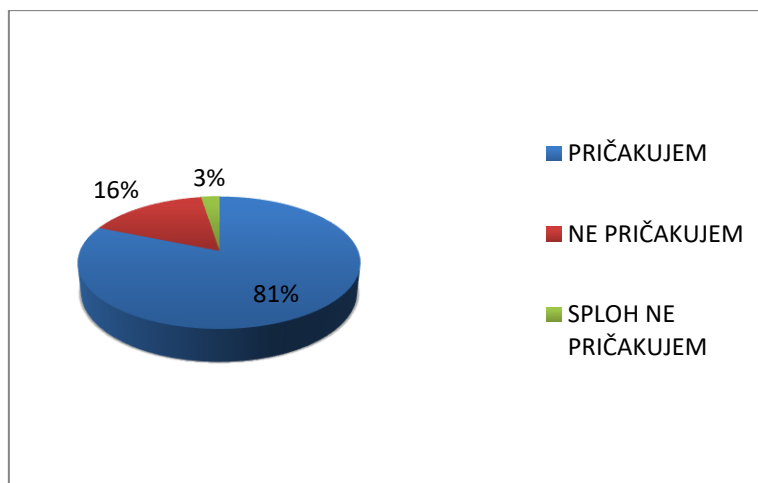
Uporabljen je bil enostranski izračun statistične pomembnosti, ker smo v hipotezi v naprej predvideli smeri povezanosti.

Pri višini prometa smo upoštevali tiste, ki opravljajo storitve v Avstriji, zato je numerus 25. Naredili smo dve povezavi: med pogostostjo opravljanja storitev v Avstriji in mnenje o pravičnosti sistema davkov za zaposlene.

Hipoteza se ovrže, med obema povezavama ni statistično pomembne povezanosti (p izkazuje vrednost, ki je več kot 0,05).

Zaradi splošnega zanimanja glede prihodnosti smo anketirance povprašali tudi o davčnih obremenitvah, ki se znajo zgoditi v prihodnje. Izkazalo se je, da podjetniki pričakujejo ne glede na trenutni položaj, obdavčitev kot je v Avstriji. Kar pomeni, da v prihodnje čaka fizične osebe, med katere spada tudi samostojni podjetnik dvig davčne obremenitve. Avstrijsko gospodarstvo ima večjo veljavo v mednarodnem okolju in Slovenija se bo morala podrediti spremembam, ki jih bo narekovalo mednarodno okolje.

Graf 5.6: Obdavčitev fizičnih oseb v Sloveniji se bo v naslednjih petih letih približala Avstrijski obdavčitvi

6 ZAKLJUČEK

Skozi diplomsko nalogo smo sledili ciljem in raziskali davčni sistem na področju dohodnine in prispevkov za socialno varnost kot dveh največjih mesečnih obremenitev samostojnega podjetnika. Vključili smo še pregled celovitega podjetniškega okolja v katerem deluje samostojni podjetnik, kjer je opazen vpliv vseh sfer delovanja države in kako te sfere vplivajo na poslovno uspešnost in konkurenčnost podjetnika v domačem okolju in tudi mednarodno.

Davčni sistem ne moremo definirati po znanstvenih načelih, pač pa je odraz konsenza različni političnih elit, ki ga definira tudi zgodovinski razvoj. Davčni sistemi imajo različno strukturo prihodkov javnega značaja. V državah, ki so bolj razvite in kjer je dohodek na posameznika razmeroma visok, bo tudi delež davka na dohodek in premoženja večji kot v manj razvitih državah. Takšnih odločilnih dejavnikov, ki kažejo razvitost davčnega sistema smo tudi mi raziskali in jih prikazali v diplomski nalogi. Eden od takih je izobrazba, kjer bi lahko potrdili, da razvoj in znanost vplivata tudi na stopnjo razvoja davčnega administriranja.

Pokazalo pa se je, da ima Avstrija tudi boljše podjetniško okolje, ki je bolj stimulatивно, saj ni toliko institucionalnih in administrativnih ovir. Slovenija je izkazala dobre rezultate pri podjetniških kazalnikih. Za Avstrijo pa zaostaja predvsem na področju upravnih predpisov ter na področju finančnega okolja. Vendar se potrjuje dejstvo, da ima država Slovenija nizko stopnjo odprtosti in s tem omejuje konkurenčnost, inovativnost s svojimi odločitvami in da se spremembe dogajajo prepočasi tudi na račun preobsežne zakonodaje.

Vloga davčne politike je zelo pomembna ima izreden vpliv na samostojnega podjetnika, saj vpliva na njegov razvoj, investiranje, zaposlovanje, izobraževanje. Glede na proučevano temo lahko zatrdimo, da se je sicer hipoteza na podlagi mnenj anketirancev potrdila, da je davčna obravnava samostojnega podjetnika bolj ugodna v Avstriji kot v Sloveniji. Vendar je na podlagi proučevanja primarnih virov rezultat drugačen in se je izkazalo, da je obdavčitev za samostojne podjetnike v Avstriji manj ugodna kot v Sloveniji. Izjema so le mladi samostojni podjetniki-začetniki, ki imajo odprto dejavnost do treh let.

Iskali smo morebitne povezave med davčnim okoljem in regijo bivanja, da je davčno okolje ugodnejše za samostojnega podjetnika glede na regijo bivanja, ki smo jo določili z vprašalnikov, vendar se hipoteza ni potrdila.

Iskanje povezav smo nadgrajevali s hipotezo, da več storitev opravi samostojni podjetnik Avstriji, manj je zadovoljen z obdavčitvijo samostojnega podjetnika v Sloveniji, vendar se tudi tukaj ni hipoteza potrdila.

Četrta hipoteza je bila iskanje povezav med spremenljivko količino opravljanja storitev v Avstriji v povezavi s spremenljivko povečanjem zaposlovanja v Sloveniji in prepričanostjo samostojnega podjetnika, da je obdavčitev bolj ugodna za samostojnega podjetnika v Avstriji kot v Sloveniji, vendar se povezave med seboj niso potrdile.

Cilj diplomskega dela je bil proučiti davčni sistem v Sloveniji in Avstriji vsaj na dveh področjih. Na področju dohodnine in področju prispevkov za socialno varnost. Namen diplomskega dela je bilo ugotoviti in predstaviti bistvene razlike davčne obremenitve samostojnega podjetnika v obeh državah in ugotoviti poglobitve vzroke razlik, ki vplivajo na poslovanje samostojnega podjetnika.

Podajamo mišljenje, da bo Slovenija potrebovala še najmanj nekaj let, da bo viden napredek, saj je delovanje države v njegovi zakonodajni funkciji potrebno spremeniti. Število zakonov je preveč in ti zakoni ne opravljajo svojih funkcij. Zmanjšati je potrebno administrativne ovire v upravnih postopkih. Zmanjšati je potrebno vpliv javnega sektorja in manj obremenjevati gospodarstvo, da bo to postalo bolj odprto in konkurenčno.

7 LITERATURA

1. AJPES. 2016. *Poslovni subjekti v Poslovnem registru Slovenije*. Dostopno prek: <http://www.ajpes.si> (31. marec. 2016).
2. Antić, France. 2015. *Podjetništvo*. Dostopno prek: <http://mladipodjetnik.si> (10. oktober. 2015).
3. Antončič, Boštjan, Hisrich Robert, Petrin Tea in Vahčič Aleš. 2002. *Podjetništvo*. Ljubljana: GV Založba.
4. ASVG. *Allgemeines Sozialversicherungsgesetz*. 2016. Dostopno prek: <http://www.jusline.at> (19. april 2016).
5. *Bilateralni sporazumi me Avstrijo in Slovenijo 2014*. Dostopno prek: <http://www.IUS-INFO.si> (19. september 2015).
6. BGBl. *Bundesgesetzblatt*. 2016. Dostopno prek: <http://www.bgbl.de> (19. maj. 2016).
7. Bohorič, Maja in Teja Oštir. 2006. *Davki v podjetju*. Ljubljana: Inštitut za javne finance.
8. *Bundesministerium für Finanzen in Österreich*. Dostopno prek: <http://www.bmf.gv.at> (5. maj 2016).
9. BAO. *Bundesabgabenordnung*. BGBl 194/1961. Dostopno prek: <http://www.jusline.at> (15. april 2015).
10. Černe, Mitja, Podlipnik Jernej in Gostiša Jure. 2005. *Vse o novih davkih*. Ljubljana: GV Založba.
11. Čok, Mitja, Košak Marko in Berk Skok Aleš. 2012. *Institucionalni razvoj finančnega okolja v Sloveniji, repo-trg in efektivna obdavčitev pravnih oseb*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta-znanstvena monografija.
12. EIU. *Economist Intelligence Unit, Economical, political and socio-demographic forecasting. 2015*. Factiva
Dostopno prek: <http://EIU.Factiva> (17. junij 2016).
13. EStG. *Einkommensteuergesetz*. 2016. (Dostopno prek: <http://www.jusline.at> (15. april 2015).
14. *Ekonomija in poslovne vede*. 1999. Maribor: Ekonomska-poslovna fakulteta.
15. *Eur-lex.2015*. Dostopno prek: <http://www.eur-lex.europa.eu> (27. december. 2015).

16. *Evropska unija*. 2016. *About EU*. Dostopno prek:
<http://www.europa.eu/european-union/about-eu> (15. marec 2016).
17. Ferfila, Bogomil, Calvin Mouw and Paul Phillips. 2008. Beograd: *Labour and Politics in Slovenia*. MNG Centar d.o.o..
18. Ferfila, Bogomil in Polona Kovač. 2002. *Javne politike in javna ekonomika*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
19. FURS. 2016. *Plačevanje obveznosti*. Dostopno prek:
<http://www.fu.gov.si> (5. junij 2016).
20. GSVG. *Gewerbliches Sozialversicherungsgesetz*. 2016. Dostopno prek:
<http://www.jusline.at> (19. April. 2016).
21. Glogovšek, Jože. 2007. *Poslovno odločanje pred davki in po njih*. Maribor. Založba Pivec.
22. *Invest in Austria, Tax Aspect compiled by Deloitte*. Dostopno prek:
<http://advantageaustria.org> (06. januar 2016).
23. Kersnik, Janko. 2014. *Kvantitativne metode raziskovanja*. Dostopno prek:
<http://m.mf.uni-lj.si/media-library/2014/08> (12. maj 2015).
24. Klun, Maja. 2008. *Davčni sistem*. Ljubljana: Fakulteta za upravo, Univerza v Ljubljani.
25. Kovač, Matjaž. 2010. *Davki*. Ljubljana: Zavod IRC.
26. - - - 2012. *Zlato pravilo uravnoteženja javnih financ*. Maribor: #Založba# WS.
27. KStG. *Korperschaftsteuergesetz*. 2016. Dostopno prek:
<http://www.jusline.at> (10. julij 2015).
28. KMU. *Bundesgesetz über besondere Förderungen von kleinen und mittleren Unternehmen*. BGBl 432/1996. Dostopno prek:
<http://www.ris.bka.gv.at> (15. maj 2016).
29. Krivec, Damjana. 2010. *Podporno okolje za podjetništvo*. Maribor: Ekonomsko-poslovna fakulteta.
30. OECD. *Ekonomski pregledi*. 2009. Ljubljana: Služba vlade republike Slovenije za razvoj in evropske zadeve.
31. Ministrstvo za finance. *Številke o Sloveniji*. 2016. Dostopno prek:
<http://www.mf.gov.si> (15. junij. 2016).
32. Pfajfar, Lovrenc. 2014. *Osnovna ekonometrija*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
33. Piketty, Thomas. 2015. *Kapital v 21. stoletju*. Ljubljana: Mladinska knjiga Založba, d.d.
34. *Podjetništvo.si/tag/zgodovina-podjetnistvo*. 2016. Dostopno prek:
<http://www.podjetnistvo.si/tag/zgodovina-podjetnistvo> (31. marec. 2016).

35. Evropska unija. 2015. *Einkommensteuer im Ausland - Österreich*. Dostopno prek:
<http://www.europa.eu> (30. november 2015).
36. Rebernik, Miroslav. 1999. *Ekonomika podjetja in podjetništvo*. Maribor: Ekonomsko-poslovna fakulteta.
37. Evropska unija. 2015. *Akt za mala podjetja*. Dostopno prek:
<http://www.europa.gov.si/gospodarstvo> (21. december 2015).
38. Potočnik Janez, Marjan Senjur in Štiblar Franjo. 1995. *Približevanje Evropi-rast, konkurenčnost in integriranje*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj.
39. Regiolab. 2013. *Ustanovitev in registracija podjetij v Avstriji*. Dostopno prek:
<http://www.sgz.at> (14. april. 2016).
40. Ruzzier, Mitja. 2008. *Podjetništvo*. Koper: Društvo za akademske in aplikativne raziskave Koper.
41. *SPSS Advanced Statistics*. Dostopno prek:
<http://www-03.ibm.com> (29. maj 2016).
42. *Steuerverein*. 2016. Dostopno prek:
<http://www.steuerverein.at> (15. april 2016).
43. *Zakon o gospodarskih družbah (ZGD-1)* Ur.l. RS 13/09. Dostopno prek:
<http://www.pisrs.si> (31. marec 2016).
44. *Zakon o dohonini (ZDoh-2)*, Ur. l. RS 51/2010. Dostopno prek:
<http://www.pisrs.si> (31. marec 2016).
45. *Zakon o podpornem okolju za podjetništvo* (Ur.l. Rs št. 2/2007, iz dne 09. januar 2007).
46. UStG. *Umsatzsteuergesetz. 2015*. Dostopno prek:
<http://www.jusline.at> (10. julij 2015).
47. WKO. *Wirtschaftskammer Österreich*. 2016. Dostopno prek:
<http://www.wko.at> (5. marec 2016).
48. Žibert, Franc. 2003. *Davčna teorija in politika*. Novo mesto: Visoka šola za upravljanje in poslovanje.

PRILOGA A: Anketni vprašalnik

Anketni vprašalnik je pripravila Mateja Panker. Pridobljeni podatki bodo uporabljeni v raziskovalne namene pri diplomski nalogi. Že vnaprej se vam zahvaljujem za sodelovanje. Anketnega vprašalnika ne podpisujte. Po končanem izpolnjevanju, vprašalnik vložite v priloženo kuverto, na katero nič ne pišete in jo oddajte. Pri odgovorih obkrožite ponujeni izbor. Tam kjer črta lahko opišete odgovor.

1. ALI POSLOVANJE PREKO VAŠEGA PODJETJA POTEKA SAMO V SLOVENIJI, ALI POSLUJETE TUDI IZVEN SLOVENIJE, V AVSTRIJI?

- a) poslovanje samo v Avstriji
- b) poslovanje samo v R Sloveniji

2. OBKROŽITE ORGANIZACIJSKO OBLIKO VAŠEGA PODJETJA V SLOVENIJI.

- a) fizična oseba (notarji, odvetniki, športniki,..)
- b) pravna oseba (d.o.o)
- c) samostojni podjetnik
- d) drugo (navedite): _____

3. V KOLIKOR POSLUJETE LE V AVSTRIJI ALI VSTOPATE TUDI NA SLOVENSKE TRG?

- a) da
- b) ne

5. PROSIM NAVEDITE ŠTEVILO ZAPOSLENIH V PODJETJU V SLOVENIJI.

Navedite: _____

6. KAKO POGOSTO OPRAVLJATE STORITVE V AVSTRIJI?

- a) mesečno več kot 20 dni
- b) mesečno – 11-20 dni
- c) mesečno – do 10 dni
- d) drugo: _____

7. NA KAKŠEN NAČIN IZVAJATE STORITVE V AVSTRIJI?

- a) neposredno za naročnika
- b) kot podizvajalec slovenskega podjetja
- c) kot podizvajalec avstrijskega podjetja
- d) drugo

8. ALI NAM LAHKO ZAUPATE VIŠINO PROMETA NA LETNI RAVNI, V EVRIH, KI GA USTVARJATE V AVSTRIJI?

- a) do 1000
- b) 1.001 – 4999
- c) 5.000 – 9.999
- d) 10.000 – 14.999
- e) 15.000 – 19.999
- f) 20.000 – 30.000
- g) 30.001- 39.999
- h) 40.000 – 50.000
- i) več kot 50.001

9. KATERO DEJAVNOST OPRAVLJATE V AVSTRIJI?

Navedite: _____

10. ZA VSTOP NA AVTRISKI TRG JE POTREBNO UREDITI VELIKO DOKUMENTACIJE. KDO VAM UREJA DOKUMENTACIJO ZA POSLOVANJE S TUJINO?

- a) zaposleni v podjetju v Sloveniji (nosilec dejavnosti, direktor,)
- b) zunanji sodelavec, podjetje v Sloveniji (naročilnica, pogodba,..)
- c) zaposleni v podjetju v sodelovanju z zunanjim sodelavcem, podjetjem v Sloveniji
- d) dokumentacijo za tujino mi ureja podjetje v tujini

11. ALI JE AVSTRIJA GLEDE ZAPOSLOVANJA DELAVCEV BOLJ PRIJAZNA KOT SLOVENIJA? Ocenite z lestvico 1 do 5. 1 pomeni najbolj prijazna, 5 pomeni najbolj neprijazna.

1   2   3   4   5

12. ALI JE AVSTRIJA GLEDE PODJETNIŠKEGA OKOLJA BOLJ STIMULATIVNA OD SLOVENSKEGA? Ocenite z lestvico 1 do 5. 1 pomeni bolj stimulatívna, 5 pomeni najmanj stimulatívna.

1   2   3   4   5

13. AVSTRIJSKI DAVČNI SISTEM JE BOLJ PRAVIČEN DO PODJETNIKA, IZ NASLOVA DELA, V AVSTRIJI KOT V SLOVENIJI?

- a) da
- b) ne
- c) drugo: _____

14. ALI MISLITE, DA JE OBDAVČITEV PODJETNIKA, V AVSTRIJI BOLJ UGODNA KOT V SLOVENIJI?

- a) da
- b) ne
- c) drugo

15. ALI BI SE ZARADI BOLJ UGODNE OBDAVČITVE PODJETNIKA, BILI PRIPRAVLJENI ODSELITI SE V AVSTRIJO?

- a) da
- b) ne
- c) drugo: _____

16. ALI PRIČAKUJETE, DA SE BO V PRIHODNJIH 5 LETIH OBDAVČITEV PODJETNIKA, PRIBLIŽALA AVSTRIJSKEMU SISTEMU?

- a) da
- b) ne
- c) drugo: _____

17. PROSIMO, DA NAM ZAUPATE DOKONČANO IZOBRAZBO.

- a) dokončana osnovna šola ali manj
- b) dokončana poklicna, strokovna šola
- c) dokončana srednja šola
- d) dokončana višja, visoka šola ali več

18. PROSIMO, ČE NAM ZAUPATE ALI JE ANKETO IZPOLNJEVALA ŽENSKA ALI MOŠKI.

- a) moški
- b) ženska

19. PROSIMO, ČE SE OPREDELITE V KATERO STAROSTNO KATEGORIJU SPADATE.

- a) do 20 let
- b) 21-40 let
- c) 41-60 let
- d) 61 let in več

20. PROSIMO, ČE SE OPREDELITE V KATERI REGIJI SE NAHAJA VAŠE PODJETJE

- a) severna
- b) vzhodna
- c) južna
- d) zahodna

Hvala za sodelovanje!

